

SETKÁVÁNÍ

Časopis Olomoucké diecéze Církve československé husitské, březen 2026

Nonnulla Urbes (praeter consuetudinem) à Bohemis appellatas; placuit lingua Bohemica hic addere, et littera B notare, ut à reliquis discernatur.

Naše sestry farářky Jana Kašná a Johana Petriková se zúčastnily tradičního ekumenického večera modliteb, tentokrát v klášterním kostele v Šumperku.

Večer se velmi vydařil. Milým překvapením bylo, že kostel byl zcela zaplněný. V Šumperku je ekumena opravdu silná a duchovní se zde často setkávají a spolupracují.

Interiér bývalé synagogy v Hranicích, upravený dnes pro sloužení bohoslužeb naší církve, ale i pro pořádání výstav, koncertů a kulturních akcí. Na zadní straně obálky: Sál synagogy připravený pro konání svatby.

Úvodní slovo biskupa <i>Tomáš Chytil</i>	2
Homilie <i>Šárka Juřinová</i>	3
Rozhovor s Václavem Matějkou <i>Monika Komorníková</i>	4
Po stopách Františkách Palackého <i>Bohdan Kaňák</i>	9
Místní nářečí v církvi <i>Vladimír Šiler</i>	12
Husův sbor v Lošticích <i>Zdeněk Kašpar</i>	17
Odkaz prezidenta Masaryka <i>Vladimír Šiler</i>	21
Vzpomínka na Zdeňka Jachymčáka <i>Niki Otisková</i>	24
Moravská stopa v Grónsku <i>Vladimír Šiler</i>	25
Diecézní oznámení	29
Hranická synagoga – kulturní a duchovní program	29
KUK – Kam za uměním a kulturou	31
Přehled velikonočních bohoslužeb	32

Na obálce: Výřezy z Komenského mapy Moravy (1624)

SETKÁVÁNÍ. Jako občasník vydává Olomoucká diecéze Církve československé husitské, Žilinská 113/5, 779 00 Olomouc.

Redakční rada: Monika Komorníková, Vlastimír Haltof, Tomáš Chytil, Lucie Gudrun Peterová, Vladimír Šiler.

Uzávěrka příspěvků pro příští číslo: 23. 8. 2026

Příspěvky můžete zasílat elektronicky na adresu: redakce.ccs.olomouc@email.cz. Redakce si vyhrazuje právo výběru a úpravy příspěvků. Pokud chcete poslat fotografie, vezměte, prosím, na vědomí, že redakce může přijmout pouze fotografie pořízené ve vysokém rozlišení kvůli výstupní kvalitě tisku. Za vaše příspěvky děkujeme.

Tisk: PROPERUS, s.r.o., Šlechtitelů 1, 779 00 Olomouc; www.properus.cz

Úvodní slovo biskupa

Milí čtenáři, nastává jaro a já doufám, že po zimě pookřejeme a budeme naplno vnímat krásu probouzející se přírody. Jsem rád, že do tohoto období růstu a rozkvetu můžeme nabídnout jako osvěžující a vhodný doplněk naší duchovní stravy další číslo časopisu, v němž jsme poukázali na různorodost nářečí, jimiž se na území diecéze hovoří. Tento nápad se setkal se slušným ohlasem.

Když z tohoto pohledu pouvažuji nad svými dosavadními životními poutěmi, začínají v Kojetíně, městečku ležícím nedaleko Hanáckých Athén – Kroměříže. Strávil jsem zde dětství i mládí, než přišel kulturní šok, totiž studium v „matičce měst“ – Praze. Tam jsem až velmi často čelil pobaveným i udiveným pohledům, které byly doprovázeny slovy: Ty jsi z Moravy, vid? Odkud přesně? Trpělivě jsem odpovídal, nezapíral svou rodnou oblast, byť jsem se někdy cítil být cizincem ve vlastní zemi. Jak šel čas a studium se nachýlilo ke konci, ocitl jsem se pro změnu na Ostravsku. To už jsem měl manýry čecháčkovské a mluvu taky zkomolenou, tudíž jsem zase prožíval šok a mnohá nedorozumění. Kraj je tu razovity a někdy jsem vskutku nevěděl, o čem je řeč. Jeden postarší kolega mi po nástupu vlídně vysvětloval, že kdybych slyšel ostřejší výrazy, ať si to neberu osobně, že tady je to v hovoru běžné a lidé to hned nemyslí zle. Čímž mě docela vylekal. Nicméně jsem se po letech zaškolil. Nedávno jsem už s úsměvem sledoval paní, která přijela na návštěvu a když jí řekli, ať si vezme „stolek“, tak hledala stůl, ačkoliv byla myšlena židle. Ve své již biskupské službě jsem měl tu čest kázat několikrát v Praze, jednou také na Den veteránů v kostele sv. Mikuláše. Po bohoslužbě mi několik posluchačů řeklo, že je má ostravština znát, tak mi vlastně narostl po těch desetiletích „kratky zobak“.

V tomto čísle se ale budeme zabývat i výročím historika Františka Palackého, za příspěvek děkujeme Bohdanu Kaňákovi. Vladimír Šiler si vzal na paškál v těchto časech znovuobjevené Grónsko, vydejme se spolu s ním po stopách našich moravských předků až tam na sever! Dále připomíná odkaz prezidenta Masaryka, erudovaně a čtivě. Monika Komorníková se ptala Václava Matějky na jeho cestu do církve v Litovli, ceníme si respondentova zaujetí a času věnovaného práci s dětmi a mládeží. Dozvíme se stěžejní informace o Husově sboru v Lošticích. Homilii poskytla farářka Šárka Juřinová, čímž se oklikou dostáváme k velikonočním svátkům. Přehled obřadů nesmí chybět, snad se při bohoslužbách sejdeme!

O čem jsou Velikonoce? Pro nás i naše spoluobčany jsou to svátky jara, lidových zvyklostí, nákupů pro dny volna, návštěv i církevních obřadů. Jako křesťané bychom mohli dodat: O naději. Svědkové, kteří se osobně setkali se Vzkříšeným, to nečekali. Ale byla v nich láska snoubící se s touhou, nakonec jejich kroky vedly opět ke Kristu. Proto můžeme i dnes sdílet jejich zkušenost; v hrobě je život, ve tmě světlo, v tichu zaznívá hlas a na místě strachu je poselství radosti. Naděje se někdy rodí tiše, jindy bolestně, ale vždy s příslibem života, jenž má budoucnost.

Přeji Vám požehnané Velikonoce!

Tomáš Chytil

Duchu svatý, posiluj naši víru, že Kristus žije a s ním i my žijeme a žít budeme. Navzdory smrti, navzdory všemu. **Ať nás tato radost provází v každodennosti a vede k pokoji, který můžeme předávat dál. Amen.**

Promluva k evangeliu podle Jana 20, 1–18

Milé sestry, milí bratři, pokoj Vám,

velikonoční jitro přichází tiše. Ještě je tma, když se Marie Magdaléna vydává ke hrobu. Nese v srdci bolest, zmatek a lásku, která se nevzdává ani tváří v tvář smrti. A právě tam – v temnotě, kde bychom čekali konec – začíná Boží nový začátek.

Marie nachází hrob prázdný. Kámen, symbol uzavřenosti a definitivnosti, je odvalen. Evangelium nám neříká, že by Marie hned porozuměla. Neříká, že by se hned radovala. Nejprve přichází otázky, slzy, hledání. Jak lidské, jak blízké i nám všem.

Víra podle Jana nezačíná triumfálním výkřikem, ale cestou – cestou hledání smyslu uprostřed nejistoty.

Petr a „učedník, kterého Ježíš miloval“ přicházejí k hrobu. Vidí prázdno, plátna složená, řád tam, kde bychom spíše čekali chaos. A evangelista říká: „Uviděl a uvěřil.“ Ne proto, že by měl všechny odpovědi, ale proto, že se otevřel znamení. Víra není hotový systém. Je to důvěra, která se rodí ze setkání.

Marie však zůstává. Neodchází. Pláče. A právě tehdy se jí Ježíš dává poznat – a zase ne velkolepým zázrakem, ale oslovením jménem: „Marie“. V tomto jediném slově se otevírá celý vztah. Bůh nás nezná anonymně. Zná nás jménem, zná naši cestu, naše rány, naše otázky. Vzkříšený Kristus není vzdálený vítěz, ale ten, kdo stojí blízko a mluví k srdci.

Naše církve vždy zdůrazňovala víru, která je živá, osobní a svobodná. Víru, která se nebojí klást otázky, ale zároveň se nechává oslovit. Vzkříšení v Janově evangeliu není útekem ze světa, ale výzvou k novému životu v něm. Ježíš říká Marii: „Jdi k mým bratrům a pověz jim...“

A tak se víra stává posláním. Radost ze setkání se proměňuje ve službu.

Sestry a bratři, i dnes žijeme v časech, kdy je mnoho tmy, nejistoty a ztrát. I my někdy stojíme u „prázdných hrobů“ svých nadějí. Velikonoční zvěst nám ale připomíná: Bůh jedná i tam, kde my vidíme jen prázdno. Kristus žije – v setkání, v oslovení, v odvaze jít a svědčit.

Přeji nám všem – kéž i my uslyšíme své jméno vyslovené Boží láskou. Kéž se naše víra stane cestou naděje, pravdy a odpovědné svobody. A kéž jako Marie Magdaléna dokážeme říci: „Viděla jsem Pána“ – nejen slovy, ale především životem.

Amen.

Šárka Juřinová

Milí čtenáři časopisu Setkávání. Ve velikonočním čísle jsem si tentokrát povídala s bratrem Václavem Matějkou, který je nadšeným členem rady starších v Litovli, vede tam Snídani nad Bibli, čtrnáctidenní setkání dětí a mládeže během bohoslužeb a další aktivity s mládeží mimo tento formát. Podílí se na Diecézním táboře Archa a spolupracuje se sestrou farářkou Alenou Milovou na akcích pro děti a mládež Olomoucké diecéze. Od roku 2024 se organizačně podílí na Setkání mládeže CČSH a dalších hezkých aktivitách. Rozhovor s ním mě velmi těšil a zahrál u srdce, protože si cením nejen jeho víry a angažovanosti, ale daleko více jeho otevřenosti. Nepotřebujeme stroje na víru, potřebujeme lidi poctivé ve své vlastní autentické lidskosti, lidi upřímné, kteří jdou na hloubku především u sebe, aby pak mohli pomáhat druhým. To mi přijde fér i vůči Bohu. A získal si mě taky tím, že má rád Tolkienu a jeho Pána prstenů, nádherný příběh o moci, dobru i zlu, hrdinství maličkých a zdánlivě slabých, ale také o kráse, dobrodružství a přátelství. A to všechno najdeme i u Ježíše, se kterým půjdeme za pár týdnů po křížové cestě. Přeji vám všem požehnané Velikonoce a pěkné čtení. *Monika Komorníková*

Bratře Václave, co Vás vlastně přivedlo na počátku křesťanského putování na kurzy Alfa? A jak Váš život víra konkrétně změnila? Jaký posun na sobě díky ní dnes pozorujete? Daří se Vám žít v křesťanských hodnotách i ve Vaší vlastní rodině?

Po bouřlivém mládí jsem se postupně usadil v nějaké formě agnosticizmu, čili že svým rozumem (na který jsem byl vždy neskonale hrdý 😊) nejsem schopen objektivně poznat Pravdu, tedy to, co se vymyká smyslovému poznání. Cokoliv nadpřirozeného jsem si vlastně vnitřně zakázal. S tím agnosticizmem ruku v ruce fungoval i determinismus, tedy že veškeré současné dění vlastně zcela vyplývá z předchozích dějů. V extrémním podání je vrah stejně nevinný jako malé dítě, neboť oba jsou vlastně výsledkem souhry předchozích dějů. ... tak proč hřích? Proč nutnost odpuštění? Přeci Bůh, který je vlastně bytostí, která nás intelektem (a nejen tím, vlastně vším, sama sebou) nesmírně přesahuje, musí chápat, že my lidé jsme jen souhrou předchozích událostí a že svobodná vůle je jen iluze, která vyvstává spolu s naším sebeuvědoměním ... A nějakou dobu mi tato poloha vyhovovala. Pracoval jsem na sobě, studoval a pracoval, těšil se ze své rodiny, ženy a dětí a svět, včetně mě, měl, řekněme vzestupnou tendenci.

Jenže pak přišla osobní a rodinná krize a celý systém hodnot se mi rozpadl. Ono občas neškodí, když se člověku zatřese hodnotami, ale toto bylo drsné. Hledal jsem sám sebe a smysl všeho. A pak jsem v některých spolupracovnících rozpoznal křesťany. Respektive, byli a jsou to lidé, kteří dovedli projevit soucit a laskavost, a ... tak nějak jako by zářili.

A já se jich ptal na různé otázky týkající se víry a oni mi pak poukázali na něco, co se nazývá kurzy Alfa. A tyto začaly následujícího roku ve sboru Církve bratské v Prostějově. Díky Bohu za ně. S teď už bývalou ženou jsme ty kurzy navštěvovali a bylo to velmi milé. Někdy jsme navštívili i bohoslužbu, kde se konaly i besídky pro děti (což pro mě byl počátek inspirace práce s dětmi), které naše děti navštívily. A vůbec, ta protestantská prostota CB mě velmi uchvátila. Byla to ta první láska, ten první rok, kdy jsem poznával Krista, poprvé jsem byl i na křesťanském festivalu United ve Vsetíně, kde se pohybovaly tisíce mladých lidí z celé České republiky snad ze všech denominací. A považte, bez sporů, bez násilí, bez opilosti a drog. Vlastně jsem začal závidět všem mladým lidem, kteří vyrůstali v nějakém živém společenství.

Ty kurzy Alfa byly jen začátek, řekněme hnojivo zeminy, aby to biblické semínko víry mohlo vzrůst.

Víra můj život změnila v mnohém. Jsem pořád hříšným člověkem, chyby dělám pořád. Podléhám svým pocitům a náladám, ale vnímám, že mě Pán učí s těmi pocity pracovat. I ten zmiňovaný žebříček hodnot je posunutý. Cítím se přijatý, takový, jaký jsem. Nebeským Otcem, to na prvním místě. Naším sborem v Litovli, sestrami a bratry. Nezáleží na tom, jak jsi úspěšný v běžném životě, jak jsi úspěšný nebo obratný ve vztazích. Musím říct, že když k nám do sboru zavítají hosté z nevěřících, jsou překvapeni rodinnou atmosférou, a to mezi lidmi, kteří ani nejsou příbuzní, jsou různých generací, různých povah. Jinými slovy, byl jsem doslova přijat do rodiny. Díky Bohu za to.

Co se rodiny týče, díky Bohu, byť rozvedeni, udržujeme s bývalou ženou laskavý, přátelský vztah. Pořád jsme rodiči dvou úžasných dětí, Anny Marie a Františka. A asi to nejdůležitější, minulý rok mé děti spolu s mladším synem Lucie a Vlastíka Haltofových Aronem, přijali svátost křtu v našem sboru. Díky Bohu za to, to jsem byl opravdu nejšťastnější. Rozhodli se pro to sami. I když je to teprve začátek jejich cesty, zvolily správně. 😊 A tak trochu je to odpověď na vaši otázku, jestli se mi v křesťanských hodnotách daří žít i ve vlastní rodině: minimálně se mi nepodařilo překazit dětem cestu k Bohu.

Proč jste si pro svůj křest a příslušnost vybral právě Církev československou husitskou? Co je na ní pro Vás tak zajímavého nebo atraktivního? Jak se v ní cítíte?

V roce 2017 jsem se přestěhoval do Litovle. Již rok jsem pracoval v místní továrně na těstoviny Adriana a po rozvodu přestalo mít smysl zůstat v Prostějově. Začal jsem hned hledat společenství přímo zde. A tu je, jak místní říkají, jen římská a česká církev. Takže volba byla jasná. Místní sbor mě i mé děti okamžitě přijal a zároveň mě sestra farářka Lucie připravovala ke křtu, který proběhl po Velikonocích následujícího roku. A právě i mé děti zde našly přijetí a přátelství podobně starých dětí. Překvapila mě liturgie naší církve. Byl jsem zvyklý na prostou bohoslužbu v CB doprovázenou chválami a na závěr jednou písní ze zpěvníku. Ale toužil jsem být součástí společenství a přijal jsem liturgii, jak je a nijak jsem to neřešil. Byl jsem vlastně ještě „malý“, ještě ne-znovuzrozený. Nepocítoval jsem sebemenší právo cokoliv kritizovat. Naopak, časem mi přišla krásná. A třeba taková Modlitba Páně mi imponovala hned.

Vedete děti a mládež ve sboru ve Šternberku a v Litovli Snídani nad Biblí, účastníte se i Diecézního tábora Archa ve spolupráci se sestrou farářkou Alenou Milovou a podílíte se i na dalších aktivitách v naší diecézi. Předpokládám, že s dětmi a mladými se Vám pracuje dobře. Musí k tomu mít člověk dispozice a dar, anebo se to dá „nadřít“? Co Vás na této práci nejvíce baví?

Vlastně asi nejdůležitější mi přijde poskytnout alternativní prostor ke „světu“. Prostor, kde spolu jednáme v lásce, přijímáme se navzájem a obohacujeme se jinakostí. Svět venku nás nutí k přizpůsobení se principům konkurence. Nutí nás přijmout důraz na výkon, efektivitu, majetek, užitečnost a třeba i povrchní atraktivitu. Věřím, že v Božím království to tak není a nebude. A v našich společenstvích se má právě projevit to, že jsme byli stvořeni pro vztah s Bohem a mezi sebou navzájem. Že jsme dostateční, jací jsme. Jsme milovaní... Toliko idea. 😊 Prakticky, uvažování a jednání mladých je velmi dynamické a my starší úplně nemusíme stíhat reagovat adekvátně, a pak třeba jednáme zkratkovitě. Přijde mi důležité opustit tu vnitřní touhu mít to všechno ve vlastních rukou. Děti všeho věku jsou plně autonomní osobnosti a je důležité jim dovolit tu autonomii naplňovat. Nemyslím si totiž, že my jsme schopni „vypůsobit“ jejich víru. My jsme schopni jejich cestu k Bohu nepokazit.

Co je podmínkou pro službu s dětmi, je ochota jim sloužit, respektive skrze službu dětem sloužit Bohu. Stejně jako u jiných pastoračních je nezbytné přiblížit se jim, na jejich úroveň, stejně jako Pán se stal člověkem. V mém případě asi klíčovou roli hrál ten prožitek z mé první návštěvy festivalu UNITED, touha ukázat dětem Boží lásku. Zde nastalo to, jak říkají mnozí, že Bůh mi vložil tuto touhu do srdce.

Popsal byste našim čtenářům takový běžný den na křesťanském táboře? Čím začíná, jak probíhá, jak končí... Možná se s chutí přidají další zájemci, kdo ví.

Kéž by se tací našli. 😊 Samotný tábor je fyzicky i psychicky pro vedoucí velmi náročný. Vstáváme kolem šesté a scházíme se v kapli k modlitbám. Je to klíčový moment, abychom všichni byli jednoho ducha a táhli za jeden provaz. Pak budíček – vytažování dětí z postelí a zde platí, čím starší, tím hůře je dostáváme ven. Rozcvička, snídaně a ranní nástup. Zde probereme denní plán, pochvaly, výtky a společně se aktivujeme oddílovými pokřiky.

Následují dopolední chvály a nejprve společné a po té rozdělené vyučování biblických příběhů. Rozdělujeme se podle věkových skupin a každá má jinou náplň. Zatímco ti mladší většinou tvoří v rámci biblického vyprávění obrázky, modelují, nebo staví lego, s těmi staršími se spíše věnujeme diskusi o otázkách, které z biblického příběhu vyplývají.

Po svačině následuje program, kterým si každý oddíl během tábora projde. Na každém táboře máme turnaj v nějakém kolektivním sportu, většinou touch rugby, v minulosti i třeba lacros. A každý den dva oddíly hrají turnajový zápas, aby do konce tábora hrál každý s každým. Jeden oddíl se věnuje „škole chval“, kdy každý z oddílu se chopí hudebního nástroje, který povětšinou neovládá a naše sestra Alena Tichá, která je velmi zkušenou hudebnicí a pedagožkou, s nimi nacvičí jednu nebo dvě chvály, kterou nám, a hlavně Pánu, večer předvedou – je to úžasné, protože jezdíme na tábor celkem solidně vybaveni hudebními nástroji a každý si může vyzkoušet hru na jakýkoliv z nich. A ten čtvrtý oddíl má tvůrčí workshop, kde se věnují různým řemeslným a tvůrčím aktivitám, jako výroba z korálek či bavlnek, pletení copánků, kosmetika, tvorba z papírů i jiných materiálů ...

Následuje výborný oběd – a zase, nejsme polovojenský tábor, naopak, je zde snaha vycházet dětem vstříc i co se jídla týče. Takže se nestává, že by někdo seděl nad talířem, že „dokud to nesníš, nikam nepůjdeš“.

Nezmínil jsem se o táborových službách: úklid, kuchyně, kronika a divadlo. Každý den má jiný oddíl jinou službu, takže někteří se starají o doplňování toaletního papíru, zametání a vynášení odpadků, druzí se věnují pomoci s umýváním nádobí a úklidu jídelny. Další oddíl slouží divadlem. Každou volnou chvíli v tom dni zaplní oddíl zkoušením divadelní scénky, většinou je to ten biblický příběh, který v ten den probíráme. To bude předvedeno po večerním nástupu. A poslední oddíl je vybaven kamerou a celý den pobíhá po táboře a zvědavým objektivem snímá dění. Zároveň sepisují skutečný list do kroniky – dnes už používáme předepsaný formulář, kde svým pohledem popisují ten jeden konkrétní den a to je pak čteno za předchozí den na ranním nástupu.

Takže po tom obědě by měl být polední klid, jenže se většinou oddíly věnují svým službám.

Po poledním klidu je tzv. Velká hra, což je soutěž zapadající a třeba i ilustrující téma tábora. Tato hra může být i rozdělená do etap, či jednotlivých podsoutěží, takže se většinou protáhne až do večere. Snažíme se o to, aby ta Velká hra stála opravdu za to. Aby to nebylo jen „hledání lístečků po lese“. Aby se zapojily jednak všechny děti, nehledě na věk a aby musely zapojit co nejvíce smyslu a i svalů... a pokud se povede i to, že se děti ponoří do příběhu a prožijí to dobrodružství, je to největší radost. Body za jednotlivé soutěže a hry, za služby a nebo i za zapamatování si a následné odříkání biblického verše pro daný den, se sčítají a na velké mapě jednotlivé oddíly putují do nějakého cíle, dle tématu tábora. S Pavlem jsme putovali do Říma, s Nehemjášem zase stavěli jeruzalémské zdi. Děti pak vidí, jak jejich úsilí vede ke společnému cíli.

Na večerním nástupu shrneme den, opět pochvaly a výtky, a rozloučíme se se dnem opět pokřiky.

Pak následuje ten zlatý hřeb večera, divadelní představení. V rámci podmínek je to vždy v komediálním duchu, ale moc mě těší, že se dětem vždy podaří vystihnout sdělení biblického příběhu. Potrhaní smíchy i dojatí jdeme na chvály a modlitby. To už je pozdní večer, některé děti ukládáme, jiné naháníme. Sestra Mirka Běhalová těm menším předčítá z dětské Bible, sestra Alena Milová zase nabízí chvílku večerního ztišení a modlitby v kapli. A nastává večerka a porada vedoucích a animátorů. Animátoři, to jsou vlastně naši dorostenci, kteří se účastní celé organizace tábora, přípravy her i jejich realizací. I přes rok se s nimi dohromady setkáváme. Hlavně tedy k táborovým přípravám, ale snažíme se o formaci jejich víry. Ale díky Bohu za ně. Jsou nesmírně ochotní a pracovití a jsme na ně patřičně hrdí – a kéž jim to nezapomínáme dávat najevo.

No a ty naše porady se někdy protáhnou do půlnoci, člověk stihne elementární hygienu a už mu zvoní budík. Pro nás vedoucí je to velmi náročný týden. Po fyzické stránce je tu nevyspaní, snaha držet tempo s dětmi a ta únava se na nás začne podepisovat. To vypětí je ale hlavně psychické. Člověk musí být pořád ve střehu, co kdo a kde vyvádí, aby mohl včas zasáhnout. Nebo řešit konflikty mezi dětmi, protože se tu setkávají děti s různými zázemími a zvyklostmi. Po návratu z tábora prospím většinou den a půl. Ale víte co? Vždycky je nám líto, jak je tábor krátký. Je to pro mě nejužasnější týden v roce. A nejen pro mě, ale pro nás všechny.

Díky sestřím Aleně Milové a Mirce Běhalové, tedy hlavně díky jejich modlitebnímu úsilí, je tábor tak skvělý. Opravdu, všichni, kteří tam působíme, jsme tak nesmírně rozdílní, ale skutečně pocítujeme, jak nás Duch svatý uvádí v soulad a pomáhá nám překonávat naše rozdílnost.

Uvědomuji si, že příprava na biblická setkání musí být náročná a vyžaduje i soustavné studium. Jak vlastně reagují děti a mládež na takové aktivity? A čím udržet jejich pozornost?

Tady se projevil vliv kurzů Alfa. Po přednášce totiž nastupuje diskuse, a to taková, kde žádný názor není špatně a každý se může vyjádřit. A to je to, co děti na našich setkáních hodně cení. Možnost říct, co si k tématu myslí.

Obecně se dá říct, že biblický text je pro mladé obtížně srozumitelný. Ač máme poměrně nové překlady Bible, slova a jejich použití vycházejí z tisíce let starých textů. Takže často spolu čteme biblickou pasáž verš po verši a vysvětlujeme si, o co vlastně jde – a to proto, abychom se mohli dostat k tomu, jak to na ně působí, co jim to říká. V té diskusi je na mně, jak udržet rozpravu jednak v tempu a jednak v nějakých elementárních limitech.

A následně se můžeme bavit o tom, jak současně dění nahlížet biblickým fokusem. Co je dnes láska k bližnímu? Kdo je ten bližní ... A v neposlední řadě je to opravdovost. Soulad toho, co děti učíme a co uvnitř cítíme. Nemohu vyučovat děti o naději, pokud ji sám nemám. A děti to ucítí.

Chtěl byste něco svým vlastním působením v církvi změnit? Je něco, co Vám v ní třeba schází? Jak se díváte na naši církev, když vidíme, že se proměňuje (a já to v rozhovorech často zmiňuji) a ubývají nám členové? Co mi chybí? Kéž je to skutečně téma, ale nějaká důkladná liturgická reforma. Naše liturgie odpovídá potřebám lidí před sto lety příšlymi z církve římskokatolické. Pokud bych v naší církvi vyrůstal, byl bych přesvědčen, že bez Farského liturgie to nejde. A teď mi nejde o to dělat „revoluci“. Jde mi o to, že mladí často neprožívají tu liturgii tak, jak by bylo potřeba. Pokud má liturgie sloužit i jako svodidlo, které vede během bohoslužby člověka do boží přítomnosti, pak už téměř přestává fungovat. A prakticky, varhaníků je ještě méně, než by bylo potřeba. A Farského liturgie bez varhanního doprovodu je jak automobil bez karoserie.

Ale zároveň si nemyslím, že liturgická proměna zajistí zastavení úbytku členů.

Osobně mám pocit, že bychom naše duchovní neměli nasazovat do role správce majetku. Jednak k tomu nemusí být kompetentní – jsou to přeci duchovní správci, učitelé a modlitebníci ... a hlavně, jak se tak říká, bližší košile nežli kabát, přeci jen ten majetek je jaksi blíže než usilování o Boží království. A pokud se má člověk ve vztahu ke svěřenému majetku chovat trzně, což není princip Božího království, jaký to bude mít vliv na jeho duchovní život? A následně na sestry a bratry ve sborech?

Blížíme se k postnímu období před Velikonocemi, nadechujeme se k duchovní obnově a očistě. Co je pro Vás v tomto čase nejnaléhavější?

Asi vypnout z toho celoročního automatu, kdy člověk má tu denní rutinu, práce -> kostel-> postel. V minulosti jsem prožil, že půst jen proto, že jsme si to řekli, že pondělky se budeme postit, vede k opaku toho, co má nastat. Člověk začne vnímat Pána, jako toho „policajta“ a to není nikdy dobré. Když si čtu Bibli, skutečně promodlit, spíše než promýšlet to sdělení. A ten hlad, nebo i rozdíl oproti celoroční rutině, kdy si dávám vše, na co mám chuť, je vlastně takový uzel na kapesníku, který mi říká: modli se ... proto to děláš.

Co pro Vás znamenají velikonoční svátky, které oslavují zmrtvýchvstání Ježíše Krista? Jak je prožíváte?

Když jsem se připravoval na jednu konkrétní Snídani nad Biblí, která připadala na Květnou neděli, první, co mě napadlo, bylo: „to je hrozné, budeme se bavit o tom, jak Pán vjíždí triumfálně do Jeruzaléma, aby byl později ukřižován...“ Opravdu jsem to promýšlel po lidsku, s takovou depresí a malomyslností. Smutkem. Ale pak mi přišlo na srdce: „Ne, já jsem přišel zvítězit!“ Byť je to to, co všichni víme, Pán mi to musel říct znovu. Velikonoce jsou od té doby pro mě připomínkou, že náš Bůh je Bohem vítězícím nad vším Zlem. A že není zlo, které by nebylo poraženo. Ale pořád jsem člověk. Na Zelený čtvrtek pořádáme sederovou večeři, na to se vždy velmi těším, míváme spousty hostů a krom beránka, nekvašených chlebů, vína, spousty jiných dobrot, společně čteme Písma, modlíme se a na závěr oslavíme večeři Páně. Je to nádherný čas ve společenství a člověk může prožít, že spása je ze Židů a i naším praotcem je tedy Abrahám.

Pak přichází temnota a ticho Velkého pátku. Čteme pašije a vše je tišší a světlo mívá jinou barvu, je jakoby zastřené. A z toho příkrovu přichází Bílá sobota, každý druhý rok obnovujeme křestní sliby. Ten zatajený dech z pátku ještě trvá, ale Světlo nakonec rozráží tmu a přichází radost z prázdného hrobu v neděli. Skutečně to prožíváme až fyzicky...

Co by měl, podle Vás, vědět a žít mladý člověk, který se zrovna ocitá v hodně nejisté době, aby ho nezlomil příklon k povrchnosti a lhostejnosti, ale aby dokázal stát rovně a uměl se postavit na stranu dobra

a slušnosti? Protože my opravdu žijeme v nejistém světě, kde často vítězí ty nejhorší hodnoty a vzorem bývá to nejnižší, co lze vůbec v lidech nalézt...

Vědět – nevím. Přicházím na to, že informace jsou fajn, ale důležitější je práce s nimi. Ale co bych si pro mladé lidi přál, je křest Duchem svatým. Aby zažili, jaké je to být s Bohem, být s Ním, v Něm. Nic úžasnějšího není. A pak, ať se děje cokoli kolem, náš Bůh je hradem přepevným. Opravdu. A poté, ve svém životě, který nás nutí revidovat své postoje a názory, aby nezapomínaly, že tím principem Božího království je bezpodmínečná láska, na kterou, pokud člověk prosí, lze dosáhnout už teď. Takže ne dělení a válčení, držení „křesťanských tradic“, ale jen láska a milosrdenství!

Máte i jiné radosti a koníčky, kterým se věnujete ve svém volnu, když nepracujete nebo zrovna nejste v církvi se svými svěřenci? Co Vás těší, čím žijete, co čtete?

Mými radostmi jsou mé děti, jejich společnost a i jejich zájmy. Vidíme se méně, než bych byl rád, o to víc se na ně těším. Mám rád filmy, již několik let navštěvujeme s malou skupinkou z našeho sboru festival severských filmů SCANDI. A pro členy našeho sboru pořádáme nepravidelně FFK – farní filmový klub, kdy společně zhlédneme nějaký zajímavý film, často vůbec nejde o film křesťanský, a pak o něm diskutujeme. No a pak knihy. A audioknihy. V posledních letech jsem dost zlenivěl, takže více poslouchám než čtu. Nejvíce asi fantasy literaturu, horory. Dále díky youtube je k dispozici velké množství přednášek a podcastů. A zase jsou to třeba podcasty o fantasy. Ano, jsme tu v Litovli velkými fanoušky díla J. R. R. Tolkiena. Jednou za rok je potřeba zhlédnout všechny tři díly Pána prstenů, nejlépe v létě na zahradě. 😊

Poslední kniha, kterou teď dočítám, je Dej mi své jméno od Andrého Acimana. Ta se trochu vymyká, je o lásce. A jinak mám rozečteno mnoho teologických knih, ale mám problém, vždycky přestanu v polovině. Moc doporučuji cokoli od profesora Pavla Hoška, teď aktuálně mám rozečtenou jeho knihu Chasidské příběhy.

Vzkázal byste něco na závěr k povzbuzení čtenářům Setkávání do našeho velikonočního čísla? Vzkaz, poselství, apel?

Přeji všem sestřám a bratrům požehnané prožití Velikonoc. Aby se nechali obnovit nejen připomínkou Božího díla spásy a znovuzrození, ale aby zároveň to znovuzrození prožili ve svých srdcích. Bůh vám žehnej.

Církevní ubytovací a rekreační zařízení

Olomoucká diecéze v tuto chvíli disponuje dvěma místy, kde zájemci mohou strávit svou dovolenou, načerpat síly a prožít chvíle klidu v prostředí, které podporuje duchovní i fyzickou obnovu.

V Jeseníku tuto možnost nabízí byt v přízemí diecézní budovy, kde může nocovat až 6 osob. Pro rezervaci termínů a konkrétní domluvu je třeba kontaktovat diecézního tajemníka, nejlépe na mailu dieceze.olomouc@ccsh.cz.

Renovovaná chata na Ostravici nabízí velmi solidní zázemí, bližší informace i rezervační formulář naleznete na webové prezentaci chatakaplicka.cz. Přejeme příjemně strávené dny!

Po stopách Františka Palackého

Bohdan Kaňák

26. května letošního roku si připomínáme 150. výročí úmrtí významné osobnosti našeho národního obrození, historika, politika a v neposlední řadě i filozofa Františka Palackého (* 14. června 1798 Hodslavice – † 26. května 1876 Praha-Nové Město). F. Palacký hrál od čtyřicátých let 19. století roli čelného reprezentanta českých národních emancipačních snah a obdržel proto čestné označení „Otec národa.“ Díky promyšlenému postupu získal významné společenské postavení, ačkoliv pocházel z chudé rodiny venkovského učitele, krejčího a písmáka Jiřího Palackého a jeho původ byl v tehdejší majoritně katolické společnosti zatížen evangelickou vírou augšpurského vyznání.

V mládí získal kvalitní vzdělání a navázal významné společenské kontakty jako vychovatel dětí šlechtických rodin. Sňatkem s Terezií Měchurovou pronikl do kruhů bohatého katolického měšťanstva a zajistil si tak nejen důstojnou existenci, ale také svobodu nezávislého vědeckého bádání. Jako sekretář pražského Vlasteneckého muzea, redaktor muzejních časopisů a posléze i jako stavovský historiograf a iniciátor zvláštního fondu pro podporu české literatury – Matice české – se stal čelným organizátorem národního vědeckého života. Díky Palackému se změnil charakter vědeckých institucí Českého království. Ze záležitosti německých zemských šlechtických elit se tyto instituce díky Palackého důrazu na jejich kontrolu prostými občany proměnily v centra českého národního uvědomění.

Protože jeho činnost postupně nabývala v revoluční době konce čtyřicátých let 19. století širší společenský přesah, uplatnil se F. Palacký i v rozvíjejícím se politickém životě nově zřízené konstituční monarchie. I v této roli obstál se ctí a v roce 1861 byl dokonce císařem jmenován členem Panské sněmovny – horní komory parlamentu – jako v té době jediný Čech občanského původu!

Palackého koncepce českého národa byla sice ovlivněna dobově podmíněnými filozofickými paradigmaty, ale byla životaschopná a později nesporně přispěla k obnovení samostatné české státnosti. Palackého nadčasový význam však tkví především v tom, že své bádání postavil na základ širokého pramenného výzkumu, který je použitelný i v současnosti. K významným kladům Palackého zpracování českých dějin patří proto na svou dobu vysoká kvalita historické výzkumné práce. Dalším Palackého přínosem je skutečnost, že mezi klíčová témata českých dějin vrátil husitství, které popsal v širších souvislostech české i světové reformace. Zpracování husitství pokládal Palacký za svůj životní cíl od chvíle, kdy se na počátku dvacátých let 19. století rozhodl pro vědeckou dráhu historika.

Jeho zájem o husitství vycházel z protestantského základu jeho křesťanské víry. Palackého nábo-

ženské přesvědčení získávalo svůj tvar v době plné protikladů. Na jedné straně ještě platily zákony osvícensko-absolutistického státu, které určovaly hranice moci římskokatolické církve. Na straně druhé však nastávalo období takzvané restaurace, obnovy starých pořádků, které mělo Evropu ochránit před recidivou revoluce. V rakouském mocnářství byl zaveden policejní absolutismus, a zároveň svůj vliv získávala zpět i tradiční církve. Palacký v době přechodného oslabení konfesního monopolu vyrostl v osobnost s originálním uvažováním, jehož součástí bylo i svébytné náboženské myšlení.

Život F. Palackého byl spojen s několika místy v naší vlasti zvláště významným způsobem. Vydejme se tedy po jeho stopách. Můžeme být hrdí na to, že místa spjatá s jeho dětstvím se nacházejí právě v naší diecézi na Novojičínsku.

Palackého rodištěm je obec Hodslavice, která se nachází v Moravskoslezském kraji přibližně 6 kilometrů jižně od města Nový Jičín. Rodný dům F. Palackého stojí ve středu obce. Tento dům postavil v roce 1796, jako novou evangelickou školu, učitel a krejčí Jiří Palacký, otec pozdějšího historika. V současnosti se v domě nachází expozice ze života F. Palackého. Budovu spravuje Muzeum Novojičínska. Před budovou stojí Palackého pomník. Bronzová socha je dílem akademického sochaře Vladimíra Navrátila a byla slavnostně odhalena v roce 1968 u příležitosti 170. výročí jeho narození.

F. Palacký již od útlého dětství projevoval všestranné nadání. Byl pilným žákem svého otce Jiřího. Brzy se naučil číst a v pěti letech již přečetl celou Bibli, která při výuce hrála významnou roli. Na Novojičínsku byl též stále živý odkaz Jana Amose Komenského, který kdysi působil v nedalekém Fulneku.

Přibližně 5 kilometrů severně od Nového Jičína se nachází Kunín. Na zdejším zámku zřídila pod vlivem osvícenských idejí jeho majitelka, Marie Walburga hraběnka z Truchsess-Waldburg-Zeilu, moderní filantropický výchovný ústav. Hraběnka byla vdovou a v mládí jí zemřely všechny její tři malé děti. Svoji přízeň proto věnovala vybraným nadaným dětem bez ohledu na jejich společenský status a snažila se z nich vychovat užitečné členy lidské společnosti. O Vánocích roku 1807 přivedl do Kunína svého devítiletého syna Františka i evangelický učitel z Hodslavic J. Palacký.

František Palacký v Kuníně strávil dva roky. Výuka byla zahajována ráno v pět hodin a končila až v sedm hodin večer. Výuku zajišťovala skupina vychovatelů, mezi nimiž působila i sama hraběnka. Žáci získávali základy matematiky, fyziky, přírodopisu, zeměpisu, dějepisu, náboženství, kreslení a hry na klavír. Výuka probíhala v němčině. Přes tuhou disciplínu byla výuka prodchnuta i duchem tolerance. Řada žáků pocházela z evangelických rodin a náboženská výuka zde neměla vyhraněný katolický konfesní ráz. Ve výchovném ústavu v Kuníně získal F. Palacký pevný základ pro svůj pozdější odborný růst.

Vrchol kariéry F. Palackého je spjat s českou metropolí – Prahou. Zde se Palacký přiznal do rodiny bohatého měšťana, advokáta a velkostatkáře Jana Měchury. V Praze obýval se svou rodinou byt Měchurů v prvním patře pozdně barokního až rokokového Mac Nevenova paláce na Novém Městě. Původní majitel paláce Wilhelm Mac Neven se narodil v Irsku a do Prahy přišel studovat medicínu, protože katolíkům tehdejší irské trestní zákony neumožňovaly získat vyšší vzdělání v jejich vlasti. W. Mac Neven se v Praze usadil a po dokončení studií působil dokonce jako osobní lékař Marie Terezie. Palác se dnes nachází v Palackého ulici č. 7. Palackého ulice je spojnicí mezi Jungmannovou a Vodičkovou ulicí. V době Palackého pobytu byla součástí ulice Vodičkovy, která nesla od 15. století jméno po zámožném pražském řezníkovi Janu Vodičkovi. V tomto bytě F. Palacký též v roce 1876 odešel na věčnost. Byt pak obývala rodina Palackého zetě Františka Ladislava Riegra, po nich zde žila rodina Riegrovy dcery Libuše Bráfové.

V současnosti spravuje Palackého byt Národní muzeum. K unikátně dochovanému původnímu zařízení bytu patří společenský a hudební salón, jídelna, ložnice a pracovny historika F. Palackého i právníka a politika F. L. Riegra. V bytě jsou dochovány pozoruhodné historické i umělecké sbírky, které zde mimo jiné zahrnují obrazy Josefa Mánesa, Julia Mařáka, kolekci rodových portrétů či sochy Josefa Václava Myslbeka. V původním mobiliáři se nacházejí exempláře ve stylu klasicismu, biedermeieru i secese.

F. Palacký je spolu se svojí manželkou Terezií pohřben v Neratovicích. Město Neratovice leží ve Středočeském kraji, na Mělnicku, v Polabské nížině asi 20 kilometrů severně od Prahy na řece Labi, která protéká okrajem města. Hrobka Palackých se nachází v místní části Lobkovice a je umístěna na bývalém hřbitově v areálu kostela Nanebevzetí Panny Marie. Hrobku nechala vybudovat Palackého manželka již v roce 1860. Dominantou hrobky je socha Spasitele od vídeňského sochaře Johanna Maixnera. Po smrti Františka Palackého byla hrobka doplněna o ozdobné ornamenty a dva poprsní reliéfy Palackého a jeho choti z profilu v kruhových plaketách. V Lobkovicích se též nachází zámek, který patřil rodině Palackého tchána Jana Měchury. V tomto zámku za svého života F. Palacký často pobýval a vědecky pracoval.

Život a dílo Františka Palackého si v souvislosti s jeho letošním významným výročím připomínáme také proto, že jeho pojetí českého národa jako zvláštního duchovního a kulturního jsoucna se specifickým dějinným posláním bylo blízké zakladatelské generaci naší Církve československé husitské.

PhDr. Bohdan Kaňák, PhD.

Místní nářečí v církvi

Nedávno vzbudila pozornost veřejnosti (a následně vzrušené debaty) zpráva, že vyšel Malý princ v nářečích – hanáckém, valašském, lašském, v brněnském hantecu, v ostravštině. Přiznám se, že když jsem si knížečky v knihkupectví prohlížel, taky se ve mně bouřil zjemnělý jazykocit. Ale pak jsem si přečetl, že iniciátorka, Martina Dlabajová, má sbírku podobných vydání Malého prince v lokálních nářečích francouzštiny, italštiny, angličtiny – a poněkud jsem ochladl v rozhorlení, že u takto krásné a důležité knížky jde o rouhání.

Nářečí je regionální podoba národního jazyka, **slang** je zájmová nebo profesní mluva. Obojí je nespisovná forma mluveného jazyka. **Dialekt** je zhruba totéž co nářečí. Dialekt je pojem mírně obecnější, může zahrnovat nespisovné formy i sociální a geografické, kdežto nářečí je vždy lokální, regionální. Slang je vlastně sociální dialekt, sociální nářečí.

Slang je volný, víc neformální, mění se poměrně rychle v čase. Kdežto nářečí má svá jazyková pravidla, i když odchylná od oficiální kodifikované jazykové normy. Nářečí mohou být natolik typická pro daný kraj, že patří k jeho svérázu, stávají se součástí kultury daného lidu, a bývají proto někdy i předmětem ochrany jako kulturní statek, který je třeba zachovat a o nějž je třeba stále pečovat.

Nářečí jsou důsledkem a projevem izolace lidí žijících v daných oblastech. Ale současně jsou identifikačním a spojujícím znakem, který poskytuje obyvatelům potřebnou jistotu, že jsou mezi svými, že sdílejí svět s lidmi sobě podobnými. Tak funguje třeba i kroj nebo specifický účes či pokrývka hlavy.

Vernakulární jazyk je označení pro jazyk, jímž mluví místní obyvatelstvo, domorodci, lid. Liší se od jazyka, který se užívá na úřadech, ve školách, v kostele. Za vernakulární jazyky se tak v dějinách označovala třeba francouzština nebo angličtina – vůči oficiální latině. Tyto jazyky se však postupně prosadily, nahradily latinu – a přestaly být vernakulární.

Sám rozhodně Malého prince v nářečních variantách číst nebudu, je to svatokrádež. Ale uznávám, že fenomén nářečí je vážnější, než se na první pohled zdá. Dokonce i ve vztahu k církvi, církvím, křesťanským společenstvím.

Víme dobře, že požadavek na sloužení mše v češtině byl jedním z hlavních důvodů vzniku naší církve.

Přání, aby všichni věřící měli přístup k textu Bible, bylo vždy zásadní. A nebyl to jen problém technický, tedy písma, papýru, pergamenu, papírového knihtisku. Byl to i problém překladatelský. Křesťanství je náboženstvím knihy – podobně jako judaismus, islám, ale třeba i sikhismus. Víra se sice žije, často ve specifickém společenství, není to tedy principiálně intelektuální mudrování, jako třeba filosofie, ale kontakt s Bohem je podstatně zprostředkován textem, svatým

písmem. Ústní podání, tedy živé mluvené slovo, je přirozeným způsobem komunikace, jímž se společenství věřících (komunita) utvrzuje na své cestě. Ale korektiv, který má společenství uložený v textu, svatém písmu, je zárukou, že to podstatné se cestou nezmění.

Víme dobře, jak se překlady Bible nebo jejích částí stávaly v dějinách příčinou neblahých svárů, které štěpily církve do proudů a sekt. Jsme hrdí na to, jak Cyril a Metoděj pořídili pro naše předky překlady do jazyka srozumitelného Moravanům. Hus kladl velký důraz na dostupnost překladů Bible do češtiny, češtinu, českou jazykovou kulturu, účinně hájil před dominancí latiny a němčiny. Bible kralická, překlad pořizený Jednotou bratrskou, posloužila i v pozdějších letech jako jazyková norma češtiny svým bohatstvím a vznešeností a sehrála zásadní roli v národním obrození. Máme moderní Ekumenický překlad Bible pořizený v 70. a 80. letech 20. století společným úsilím odborníků z různých církví. Je srozumitelný dodnes. Ale přesto Alexandr Flek inicioval vznik nového překladu do současné, živěji znějící češtiny a nazval ho Bible pro 21. století.

Obecná čeština je nespisovná forma jazyka užívaná především v hovorové komunikaci. Spisovná čeština totiž většinou lidí připadá pro ústní komunikaci příliš umělá, nepřirozená. **Spisovná čeština**, jak napovídá i název, je určena k formální komunikaci a styku s úřady. Je kodifikovaná a oficiální, to znamená že její ustálená podoba je přesně popsána v **Pravidlech českého pravopisu**, která jsou závazná například pro úřady nebo školy. Normy spisovné češtiny ustavuje a hlídá **Ústav pro jazyk český Akademie věd**. Naši strážci spisovné češtiny jsou ale poměrně liberální, ve srovnání s jinými zeměmi, protože připouštějí, že čeština je jazyk velmi pružný, který se živě přizpůsobuje mluveným formám. Proto vždy po každé inovaci Pravidel jsou do norem začleněny varianty, které byly dosud pokládány za nespisovné, ale lidé je natolik hojně a běžně užívali, že se staly standardem.

Dobrá – jedna věc je čeština, všeobecná dostupnost a srozumitelnost toho, oč v církvi, v křesťanství jde. Bibli, liturgii a další závazné texty máme sepsány ve spisovné češtině. Na Slovensku naše církve užívá slovenštinu. V životě církevních komunit, ale i v rodinách ovšem běžně komunikujeme mluvenou formou obecné češtiny. Někde ale i nářečními variantami našeho národního jazyka. Nářečí přivádí mluvčí, kteří je spontánně ovládají, do těsnější, intimnější vazby mezi sebou a k lepšímu sdílení toho, oč v daném církevním společenství jde.

Konkrétně: Může kazatel v promluvě užít obecnou češtinu, lidovou mluvu, nářeční výrazy? Na jedné straně by to byl prohřešek proti jazykové kultuře češtiny, možná i prohřešek proti zavedeným zvyklostem, že v „oficiální“ sféře se má užívat „formální“ jazyk. Když obecnou češtinou mluví pražští herci a televizní baviči, lidem z některých částí Moravy to „rve uši“. Když pan starosta nebo paní učitelka užije nějaké místní lidové rčení nebo sklouzne do nářečí, může se to pokládat za sympatické přiblížení se „lidu“. Nakolik má být ale kázání „lidové“?

Je známo, že slavný biskup Ferdinand Stibor suverénně užíval místní nářečí zvané „po našimu“. Právě pro tuto svou lidovost měl takový ohlas a misijní úspěch u „havířského lidu“. Kde je ale hranice mezi „lidový“ a „vulgární“? No přesně tam, kde mezi „prostý“ a „sprostý“. *Vulgus* je latinsky lid obecný, míněno spíše prostý lid, někdy až „chátra“. Když chce být někdo obecně srozumitelný, obyčejný, přibližuje se většinovému prostředí, běžným lidem, ale může tu hrozit ona vulgarizace, případně bulvarizace, tedy přílišné, nepatřičné snížení laťky náročnosti, jakési znevážení toho, co mělo být vznešené. Ferdinand Stibor našťástí měl i důstojnost (kdysi tak typickou pro faráře), a proto si získal respekt i v jiných regionech, i v Praze.

Časopis naší diecéze se jmenuje Setkávání. To proto, aby umožňoval setkávat se přes rozmanitost obcí a regionů. A právě při takových setkáních často narážíme na krajové zvláštnosti – včetně nářečních svérázů. Zejména starší lidé, a ti jsou v našich církevních komunitách v převaze, udržují naživu tradice, i ty jazykové. Že bychom si nerozuměli s těmi, od nichž nás dělí jen několik desítek kilometrů? Tak zlé to není;

když se chce, domluvíme se. Ale je dobré respektovat odlišnost. Nakolik se ale můžeme, či musíme?, každé odlišnosti přizpůsobit? To řeší každý, kdo se někam přistěhuje.

Kdysi existovala diecéze olomoucká a ostravská. Dnes jsme spojení, spojení v rozmanitosti. (Proto máme na obálce Komenského mapu Moravy). Rozdíly nejsou velké, nejsou podstatné, řekne si ten, komu jde o to obecné, společné. Ale chcete-li se přiblížit „duši“, autentickému životu domácích, „domorodců“, vyplatí se ctít místní kolorit.

Traduje se, že na vesnici bývali pan starosta, pan farář a pan učitel spontánní autoritou, zpravidla jedinými vzdělanci, kteří spojovali izolovaný region s kulturním centrem. Často učitel nebo farář, někdy oba, bývali i strážci čistoty a krásy mateřského jazyka. Podobně jako pečovali o udržení místní paměti a tradic, bývali to někdy pilní amatérští archiváři a historikové. I mezi farníky se našli nadšenci, kteří se starali o lokální pamětihodnosti, sbírali lidové písně a pověsti, psali kroniky, zkrátka takoví kulturní buditelé.

Dnes máme badatele, jazykozpytce, kteří se nářečím zabývají odborně, akademicky. Ti ale čerpají z pokladnic lidové moudrosti, jež nacházejí často někde v okruhu kostela, církevních komunit.

I v naší církvi, na mapě naší diecéze, snadno rozlišíme svérázné nářeční regiony, laicky ovšem, zhruba: hanáckou oblast; výrazný region ostravsko-karvinský s nářečím, pro něž ani místní nemají vlastně žádné pojmenování, říkají, že mluví prostě „po našimu“; možná méně zřetelná je oblast lašská; podobně jako etnicky, jazykově a politicky svérázný region Hlučínska; specifická je oblast „gorolská“, od Těšína po Jablunkov; a jistě bychom našli i další rázovité mikroregiony.

Je známo, že někteří naši faráři a farářky jsou vlastně jazykově bilingvní, ovládají češtinu spisovnou i obecnou, ale v genech si nesou i pečeť skutečné mateřštiny, totiž nějakého místního nářečí. A když chtějí (a někdy i nechtěně), sklouznou do své přirozené mluvy. Bývá to milé, zábavné, ale u neznalých poměrů to může vyvolat tázavé a pohoršené povytažení obočí. Samozřejmě to platí nejen o farářích... (třeba i o biskupech...).

Abychom to ihned doložili, zde je vysvětlení, které nám poslali z náboženské obce Velký Týnec:

Váženi a mili,

so nocená přehláset se o slovo já. Možo řect, že te dnešni mladši ročnike sú občas – jak oni říkávaji „Mimo mísu“. Vzdalojú se od obečinyho života. To je sám softvér... a abe bele světovi, tak nejaká anglická múdrost, ale už nevijú, jakýma slovama ich ospávala maminka. Na to si mosijú pozvat starú tetino, abe im vesvětla, jak je to s našim nářečim.

No, žijeme na Haný, ale nýsme Hanáci, ale Čuháci. Jak vite, tak Hanák má v řeči to svoje šeroky O a E, a me Čuháci máme zas U a I. Hanák povi, že honi kohóta z kóta do kóta, kdežto me Čuháci teho kohúta honime z kúta do kúta. Ale nemožem se na sebe zlobit, šak sme s jedný rodine. Vždyť na Haný stojjú obúch dědine.

O Hanákách se říká, že sú pomali a pohodlni. Ale to nýni pohodlnost, ale rozvážnost. Kroje nosime hanácky, ale řeč je převážně čuhácká. Týmto nářečim se mlovi ešče dnes v dědinách, ke kterým patři ai Velký Týnec a dalších 12 dědin na jihovýchod od Olomúca.

Ale mosim řect, že nářeči se pomále vetráci. Debe nebelo národopisnych súboru, bela be to škoda. Ale prý nic neroste do nebe – vidime to o nás, opúštíme vlastni tradice. Neznáme vlastni mozeko, žasneme nad mozekantama z Balkáno, ale vlastni folklór neznáme. V tem sme me Češi opravdo zvláštni. To inde nenandete.

Na závěr ešče přepomeno, že Hanáci a Čuháci majú vlastniho krála – tým je Ječmínek, kerý se narodil na chropyňskym zámko a ten nás spojuje. Ale o tem až přiště.

Pavel Král z náboženské obce Polanka nad Odrou nás upozornil, že jeho otec byl takový křisitel místních nářečních tradic, který už sesbíral a vydal dvě sbírky lidových vyprávění pod názvem *Dřisty*. Jaroslav Král, učitel ve výslužbě a obecní kronikář i dirigent místní dechovky, uchovával různé historiky v lokálním nářečí, ve verších i s odbornými jazykovými vysvětlivkami.

S O B E K

Na šachtě se něsmiš s čímśi chvalit.

Haviře se ledačeho chyťa,
že maš ostudy, že možeš baliť,
prijist' aji o kus živobyťa.

Doma každy hospodarku malu –
kury, huši, o bravku a kože
mluvja věc než včile o fotbalu,
enem chyběl v dědině ten kozel.

Sobek takoveho capa choval,
všecky kozy byly spokojene
a Sobek ho všudě vychvaloval,
že v dědině kozy meča enem

Sobeek, Sobeek... raz to kajši řeknul,
věc razy už němušel ho chvalit.
Reklamu měl z teho Sobek pěknou,
bo kaj přišel, tam ho přivitali

mečenim jak by tam byly kozy.
Zrobil chybu, a to hodně hrubu.
Vi už věc než věda všeci bozi –
že měl rači džet svoju hubu.

.....
hospodarka – hospodářství

kury, huši – slepice, husy

bravek – vepř, prase

cap – kozel

kozy meča – kozy mečí

kajši – kdesi

věc razy – víckrát

bo – protože

zrobil – uděla

hodně hrubu – hodně velkou

rači – raději

PŘESLIČKY – POHADKY

Pohadky co su něska o princeznach
sem tajak synek vubec ani něznal.

Ty moje byly o šachtě a prachu
a byly plne roboty a strachu
esli se tata dodom z šichty vrati.

Přesličky skromne v kameňu na trati
zdebily štreku, po kere se vracal
muj tata haviř. Tak muj život začal.

V aktovkce nošil dřevjane odřezky,
my sme ich měli za malučke pesky.
na Male straně v chalupě te chude
kaj meškali sme jak chudobni lude.

Myslitě, že nas ve vaně kupali?
Kajtež. V sobotu dycky ve vaštroku.
Přece se našlo, jak sme byli mali
ščasneho cošik v našim děckym oku.

Huštaci kuň a hadřany Kašparek,
to byly moje oblíbene hračky.
Bečel sem, jak muj nejmilejší darek
mi gdošik naschval hodil do hnojačky.

Přesličky furt mi roscu na te štrece –
pohadky skromne z ruky od tatinka
jak vyfaryl a vystupil z te klece.
Voňa mi věc než voni konvalinka...

.....
něska – dnes

tajak synek – jako chlapec

dodom – zpět domů

z šichty – ze směny

štreka – trať

za malučke pesky – za malé psíky

meškali sme – bydleli jsme

kajtež – kdeže

vaštrok – dřevěné necky

ščasneho cošik – něco šťastného

huštaci kuň – houpací kuň

hadřany Kašparek – hadrový Kašpárek

bečel sem – plakal jsem

hnojačka – močůvka

přesličky roscu na štrece – přesličky

rostou na trati

vyfaryl – vyjel ze šachty

I z této malé ukázky je zřejmé, že naše diecéze je velmi rozmanitá co do lokálních tradic a komunitních identit. Evangelium, křesťanský život se má usadit co nejbliž k srdci, tedy navázat se na dobu a prostředí, kde jsou lidé doma. Je to paradox – obecné se má prolnout s jedinečným, společné s odlišným. Klade to na nás nároky, ale pokud se nám to daří, važme se výdobytků jednoty v rozmanitosti, i ceny zvláštního v proudu většinového.

Naše církev chtěla být národní, ale i moderní. Nyní je vrostlá do specifických prostředí, regionálních i sociálních, a čelí otázkám, nakolik se má opírat o tradice, vždy nějak zkostnatělé, a kdy se naopak vydat nezajištěnou cestou do neznámé budoucnosti.

Legendární Franta Kocourek kdysi sepsal historii Jana Husa převyprávěnou do brněnského hantecu. I my máme v našich krajích svérázné vypravěče, kteří umějí jadrnou mluvou lidu podat moudrost překračující hranice regionu – jak nám ukázala třeba sestra jáhenka Šárka Kubjaková v rozhovoru v minulém čísle Setkávání. Mistr v oboru nářeční mluvy je třeba emeritní biskup Rudolf Göbel, ale možná se málo ví o talentu farářek Ladislavy Svobodové a Moniky Komorníkové. Jakkoli je naše církev relativně mladá, mohou její příslušníci někdy disponovat netušeným kulturním potenciálem, který se nenápadně podílí nejen na evangelizaci svého okolí, ale i na šlechtění obecných kulturních statků vlasti. Bude-li zájem, k tématu se můžeme vrátit v příštím čísle... vš

HANÁ

Jak v jarmark na krámko nélepši panna –
je naše rovina – šeroká Haná.
Na jaře šépková ružečka malá,
v litě je lánem, co órodó, sálá,
na podzem jabloňó, ovocem miló,
v země pak pohádkó, stařenkó bíló.
Jak v jarmark na krámko nélepši panna –
jediná na světě je naše HANÁ.

Tato básnička pana Vaco z nedalekyho Nákla de nám rodilém Hanákum rovnó od srdička. Litovel leži až v severnim cipo Hané, a dnes ož – tož bať, nám staršim je to lito – rodnó hanáčtěno je meze ledma slešet málo. Sme rádi, že toť máme Hanáčkó mozeko aj Hanácky tanečnike, keři nás našim tradičnim folklórem dovedó potěšet. Máme toť aj pismáka pana Linduško, keré v Hanáčtěně vedal nekolek knižeček, aj se slovníkem, většínó pro zasmáni. Take tade pusobila Hanáčká ambasáda, ale asi ož vestřilele všেকে patróné nebo je zastavil kovid, če zob časó? Dnes ož pořade pro potěcho milovníku tohoto nářeči neovádijó.

Hanácká mozeka mívá v adventnim čase v našem kostele koncert, keré se těši velké oblebě a kostel je decky plné. A te hanácky okolibavke pro Ježiška, te só obzvlášť krásny a beró za srdičko: *Spinké, spinké, hajínké, Ježiško náš ma-linké...*

Eště be možná stálo za to pozvat do nedalekéch Příkaz (ležijó meze Olomócó a Litovló) do Hanáckyho skanzenu. Névic se tade chlobijó žudrama, kery só v dědině dochovany, zkrátka řečeny, só to takovy vstupni přístavke před barákem. Také je toť pár dochovaných puvodních stodol. Místní nadšenci održojó hanáčké svéráz, pěsničke, kroje... Haná bela a je krajem órodnym, bohatym, kvule temo ten pokrok, keré nezastaviš, tade šil trocho rychléš. A te krásny kroje se tade přestale běžně noset dřiv, než třeba na jižni Moravě. Tradični kroje só bohaty, vešivany, sokně měle spósto spodiček. Ženské kroj má neobveky vázání šátko na hlavo, kery je složity a předává se z generace na generaco. Kroj pro chlape je typické řekla bech svym klobókem nebo opaskem, keré je vešivané pavim brkem. A ten blahobyt Hané se take odráži e v místnich tancich, kery só takovy rozvážny, rozšafny. Hanáci bévale pořádně odělani – šak se take říká: Hanák, velké panák. Ale dež se rozkěvale, tak ož je nic nezastavilo. A nemeslete si, ti Hanáci nešle pro rázny – nekeři be možná řekle, podle přísných měřitek, sprosty slovo – daleko. Prostě bele, jak be se řeklo, od hobe. Na svó hanáčtěno nedale dopostit: Mlov tak, jak ti zobák narostl. Měle spósto uslovi kery šle rovnó k jádro dané věce.

Hanáčtěna je jako nářeči typická šerokym e a o, pokud nekdo néni rodilé Hanák, tak se toto nářeči bude očet huř, me říkáme, že bóca. Jako příklad šerokyho e bech ovedla: Debe bele rebe... ale to se mosi slešet.

Nemužo nevzpomenót, že Hanáci bele a só ledem zbožnym. Zdravilo se Pozdrav Pánbu, nebo pře práce Pomáhé Pánbu, odpovídalo se Děž to Pánbu. Pře odchodu s Pánem Bohem. Faráři se nevim proč říkalo Panáček. Mše bele v nedělo hned dvě, Rani a Hrobá. Ve všedni deň se zvonilo na Klekání. Dodnes se dodržojó hode podle zasvěceni místniho kostela. Bele to pracoviti zemědělci a děkovalé Páno Boho za dobré urodo, keró muhlo a také se stávalo, zničet počasi.

V Litovle máme v blizkym lese Stodánko, bohaté pramen zdravé vode. K té se pořadale pótě e z daleka, říkávalo se ji take Svatá voda. Okoli belo vezdobeny svatéma obrázkama a věřelo se, že je voda léčivá.

Tak dófám, že sem vzpomeněla v krátkosti všেকে typicky pro Hanó tak, jak to máme o nás v Litovle.

Těšim se, že si v dalšim čísle počto třeba o ostravskym nářeči.

Jana Motlová, NO CCŠH Litovel

Husův sbor v Lošticích

Husův sbor v Lošticích v roce 2023 oslavil 90. výročí svého otevření. Jeho vybudování však nebylo tak snadné a rychlé jako v případě jiných sborů naší církve. Dejme slovo strohým informacím z kroniky a archivu. Vypovídají o velkém odhodlání a úsilí místních věřících.

Husův sbor se nachází v severovýchodní části Loštic a je jednou z jejich dominant. Budova kostela s jeho třicetimetrou věží a kalichem stojící v blízkosti silnice upoutá snad pozornost každého, kdo sem k nám od Mohelnice přijíždí. Sbor si vybudovala vlastními silami zdejší náboženská obec Církve československé.

Zájem o novou moderní křesťanskou církev se Lošticích projevil již v roce jejího založení – 1920. Počátkem roku 1921 se k ní hlásilo čím dál více zájemců. 20. února 1921 si loštičtí pozvali k veřejné přednášce o nové církvi duchovního Karla Koudelku z Litovle. Ihned po přednášce byl ustaven přípravný výbor (zatímní rada starších) s úkolem založit v Lošticích náboženskou obec nové církve. 18. března 1921 přijel duchovní Koudelka k prvním bohoslužbám, které se konaly v tělocvičně měšťanské školy. Po týdnu tentýž duchovní vykonal druhé bohoslužby za obrovské účasti na náměstí u sousoší sv. Trojice. O jmenování stálého duchovního do Loštic byla v dubnu požádána olomoucká diecézní rada. Ta vyhověla a 1. května zde konal své první bohoslužby Václav Zdražila. Pravidelné bohoslužby pak byly konány Lošticích v měšťanské škole a tam taktéž až do postavení Husova sboru.

První valná hromada náboženské obce 20. srpna zvolila svou první radu starších. Rada starších má na starosti záležitosti organizační, finanční a spravuje majetek náboženské obce.

Ministerstvo školství a národní osvěty svým výnosem schválilo 15. 7. 1922 zřízení samostatné náboženské obce Církve československé v Lošticích. Obvod farnosti byl obrovský. Tvořily ho téměř všechny obce tehdejšího soudního okresu Mohelnice, ale i tři sousedních okresů Litovelského (Bouzovsko), Jevíčského a Moravsko-Třebovského. Celkem tak do náboženské obce Loštice příslušelo téměř 120 okolních obcí. Nejvzdálenější byly například Velké Opatovice, Jevíčko, Chornice, Moravská Třebová, Mírov atd. Je samozřejmé, že rozsáhlost náboženské obce se střediskem farnosti v Lošticích byla pastoračně i organizačně nevládnutelná a během následujících let docházelo postupně k vyfaření většiny obcí, zejména po roce 1939, za Protektorátu. Náboženská obec byla velká, počet členů stále rostl, ale zázemí chybělo (kostel, fara, farní úřad, byt faráře atd.). Situaci bylo třeba řešit.

1. února 1923 nastoupil do Loštic nový duchovní Josef Filip. Brzy se stal velmi oblíbeným a měl velké zásluhy na pozdějším vystavění Husova sboru.

5. 10. 1924 bylo usneseno založit podpůrný fond a zřídit Pohřební ústav v Lošticích. V témže roce byla podána žádost o přidělení pozemků na výstavbu kostela.

V polovině roku 1925 zřízen stavební fond Husova sboru.

V roce 1926 přibývalo výzev a tlaků ke stavbě vlastního chrámu. Probíhala konkrétní stavební jednání, organizovaly se finanční sbírky, vydávaly výzvy k upisování darů. V tomto roce také bylo zakoupeno od olomouckého starosty a loštického rodáka JUDr. Richarda Fischera harmonium k hudebním doprovodům bohoslužeb, které byly stále slouženy v měšťanské škole.

6. března 1927 byl ustaven stavební odbor (předseda Josef Beneš, Jan Weiser jednatel, Miloš Hynšt pokladník a farář Josef Filip). V témže roce stavební odbor jednal s místní stavební firmou Podnikatelství staveb Josef Sova a objednal vypracování plánů na stavbu Husova sboru.

V roce 1928 bylo vyhlédnuto místo pro stavbu kostela. Zakoupeny byly dva vytipované pozemky, oba za 11 100 korun. V září 1928 stavební odbor přijal stavební plány včetně rozpočtu na postavení Husova sboru celkem za 640 000 korun. Do celkové sumy byly zahrnuty: stavební materiály, práce zednické, tesařské, pokrývačské, klempířské a veškeré řemeslnické práce, vnitřní úpravy sboru (lavice, oltář, varhany, zvony), vnější úprava sboru

(studna, kanalizace, obezdění pozemku, urnový háj a park). Součástí zadání byly též plány na postavení fary za 120 tisíc korun. Autorem projektu a celé stavby byl stavitel Jan Sova.

Na počátku roku 1929 se zvýšila hotovost stavebního fondu, a proto bylo rozhodnuto, aby se stavbou bylo započato co nejdříve.

27. 5. 1929 byla podána žádost o udělení stavebního povolení okresnímu úřadu v Zábřehu. Ten také následně stavební povolení vydal.

Základní kámen byl položen 9. června. Tento den probíhaly celodenní oslavy. Dopoledne průvod (od Metrie) na staveniště, kde byla moravským biskupem Dr. R. Stejskalem sloužena slavnostní bohoslužba. Dopoledne šel další průvod (od Palonína) na místo položení základního kamene. Po slavnostním projevu následoval slavnostní poklep na základní kámen, který provedli delegáti z různých náboženských obcí. Do základního kamene byla vložena pergamenová listina s vyličením počátků církve v Lošticích podepsaná duchovním Filipem, předsedou rady starších J. Benešem a starostou města F. Nesvadbíkem.

8. srpna se s velkou chutí a nadšením začalo pracovat. Příslušníci náboženské obce byli znovu vyzýváni k dalším darům a také aby se svépomocnými pracemi zapojili do budování stavby.

Mnoho hodin (většinou zdarma) bylo odpracováno při pracích zednických a nádenických. Ve snaze co nejvíce ušetřit bylo se stavební firmou dohodnuto, že stavebník si sám zajistí dopravu základních materiálů vlastními koňskými povozy a potahy. Těmito pak z místní cihelny dovezli všechny potřebné cihly, z Masnic kopaný žlutý písek, dále písek říční a stavební kámen a štěrk.

Do konce roku 1929 byla provedena stavba sboru i s věží až pod střechu.

Rok 1930 byl rokem počínající celosvětové hospodářské krize, která měla přirozeně odezvu i v hospodaření náboženské obce a přímo i na pokračování ve stavbě. Zcela byla dokončena věž kostela. Také následující léta 1931 a 1932 finanční a hospodářská krize vzrůstala zpomalovalo a protahovalo se tempo stavebních prací. V tomto období probíhaly práce na vnitřních úpravách sboru, omítkách apod. Do stavby byla zasazena okna.

Na jaře r. 1933 byla položena podlaha do sboru, zbudováno hlavní schodiště a venkovní omítky. Dostavěno bylo kolumbárium a provedeny venkovní terénní úpravy.

V důsledku finanční krize a nedostatku peněz se nemohl původní záměr zcela realizovat. Nebyly pořízeny varhany, zvony, parkety, nebyla taktéž postavena fara.

Budova Husova sboru je vystavěna na půdorysu 41 x 15 m. V přední části stojí věž vysoká 30 m zakončená ochozem a kalichem. V zadní půlkruhové části stavby je kolumbárium. Na výstavbu bylo ze základních stavebních materiálů zapotřebí téměř 200 000 ks. pálených cihel, asi 7 tun vápna, 3,5 t cementu, 400 m³ písku, 600 m³ lomového kamene a štěrku, 6,5 t železa, 100 m³ dřevěné kulatiny.

Veškeré řemeslnické práce (stolařské, zámečnické, klempířské, sklenářské, malířské) provedli místní živnostníci.

Celková částka za výstavbu Husova sboru činila 337 500 korun. Financování bylo uhrazeno z vlastních peněz (dobrovolné sbírky a dary) bez jakékoliv dotace nebo sponzorského daru, pouze s výpůjčkou 120 000 korun od Založny Loštice a Čs. spořitelny v Lošticích. Půjčka byla oběma peněžním ústavům splacena včetně úroků k 1. 1. 1943.

K Vánocům tohoto nejslavnějšího roku náboženské obce daroval sboru obraz akademický malíř Jan Smital (loštický rodák),

Slavnost otevření Husova sboru se konala za nepříznivého počasí a velké účasti v neděli 3. září 1933. Akt posvěcení kostela vykonal moravský biskup Dr. Rostislav Stejskal za asistence dvanácti duchovních.

plátno o velikosti 3 x 2 m s námětem „Ježíš přítel dětí“. Druhý obraz daroval malíř Otakar Bubník. Oba obrazy byly zavěšeny za oltářem v oltářním výklenku.

27. 5. 1937 byla do zdi sboru uložena prst z bojišť první světové války.

V roce 1943 po splacení dluhu dochází k první velké vnitřní úpravě sboru. Podle plánů Ing. Kouřila z Prahy zhotovena, zasklena a zazděna vnitřní okna. Stěny částečně obloženy dubovým obložením. Původní kněžiště s oltářem ve výklenku čtvercového tvaru bylo z důvodu estetického a akustického zazděno. Dosavadní oltář nahrazen novým liturgickým stolem umístěným na nově zbudovaném pódiu. Instalováno bylo pražským akademickým sochařem F. Hromádkou vytvořené umělecké dílo „Křtitelnice“. Sbor byl nově vymalován.

Definitivní úprava byla dokončena v roce 1946 a předána věřící veřejnosti v říjnu patriarchou Dr. F. Kovářem.

Vnitřní úpravu sboru přišla na 150 tisíc korun, část nákladů si bylo nutno v hotovosti půjčit od Ústřední rady církve.

V únoru 1950 bylo rozhodnuto o zakoupení nových varhan, protože dosavadní harmonium už dosluhovalo a nevyhovovalo prostorám Husova sboru. V dubnu 1950 byla navštívena firma Továrna na piana a varhany v Krnově, tam předloženy dva návrhy varhanní skříně a dohodnuty dispozice a podmínky pro výrobu varhan. Současně učiněna závazná objednávka nových 16rejstříkových varhan. Požádáno rovněž o plán a rozpočet na jejich zhotovení. V květnu firma Varhany potvrdila objednávku i kalkulaci ceny varhan 470 tisíc korun a požaduje 10% zálohu a postupně dílčí úhrady faktur. Pro nedostatek vlastních finančních prostředků požádala náboženská obec o půjčku ve výši 400 tisíc korun Ústřední radu církve. Žádosti bylo vyhověno, půjčka poskytnuta se splatností na 10 let. V červenci 1951 vyrobené varhany odeslány a instalovány v prostorách galerie Husova sboru. Kolaudace varhan proběhla 8. srpna 1951.

Ve stejném období akademický malíř K. Skála z Prahy dokončil obraz (fresku) na vnitřní čelní stěně kostela. Tím byla ukončena závěrečná úprava.

Slavnostní bohoslužba, při které mohli věřící slyšet nové varhany a vidět nový obraz, se konala v neděli 2. září 1951 téměř po 18 letech od otevření Husova sboru. Prvním a poté dlouholetým varhaníkem byl br. Vrba.

V Husově sboru se také konalo mnoho kulturních akcí hudebních a především pěveckých. V padesátých letech byly pořádány duchovní varhanní koncerty, na nichž zpívaly i operní pěvkyně Ivana Mixová a Libuše Domanínská (Národní divadlo Praha). Při konání slavnostních bohoslužeb vystoupila řada pěveckých sborů.

V nedávné době zde koncertoval například pěvecký sbor Kantika z Litovle, několikrát pěvecký sbor Karmen z Mohelnice i jiné hudební skupiny a soubory.

V počátcích měla náboženská obec svůj ženský pěvecký sbor a později při Husově sboru působil až 60členný pěvecký sbor.

Po dobu své existence si budova Husova sboru vyžádala řadu oprav a nákladných udržovacích prací. Již v roce 1951 proběhla oprava a zesílení střešní konstrukce nad chrámovou lodí. V roce 1991 byla provedena oprava poloviny střechy nad kostelem, druhé poloviny pak v letech 1995–1999. O rok později oprava střechy nad kolumbáriem. V roce 1989 prováděna oprava věže.

Roku 2000 při vnitřních úpravách zrušením sakristie a místnosti farního úřadu byl získán prostor pro zřízení modlitebny pro konání zimních bohoslužeb. Bývalý byt kostelníka byl přebudován (2003–04) na farní úřad a taktéž slouží jako sociální zázemí. V čelní i boční části pozemku byla provedena rekonstrukce plotu.

Odborná firma z Krnova provedla (po 50 letech) v 2003 generální opravu varhan.

V roce 1997 se uskutečnilo ozdravné prořezání lip lemujících přístupovou cestu od brány ke kostelu.

Větrná vichřice v srpnu 2013 poničila vzrostlé lípy natolik, že musely být vykáceny. Na jejich místě zasadili nové lípy mladí místní skauti se spolkem STURM.

V nedávných letech si zájemci v rámci celostátní akce Noc kostelů mohli Husův sbor prohlédnout a také vystoupat na ochoz jeho věže.

Během devadesáti let sloužilo v Husově sboru a pastorační činnost v náboženské obci vykonávalo devět duchovních a tři pomocní duchovní. Ti ve zdejší kostele pokřtili stovky dětí, oddali řadu manželských párů a také vykonali spousty pohřebních obřadů.

Nejdéle sloužícím farářem (30 let) byl Miloslav Zimáček. 24 let byl předsedou rady starších Josef Beneš.

Během uplynulých 90 let prošlo tímto chrámem mnoho těch, kteří pravidelně navštěvovali bohoslužby a nacházeli zde útěchu a naději. Pravidelné bohoslužby se dodnes konají každou neděli v 8.30 hodin

V tomto čase, kdy si připomínáme 90. výročí otevření Husova sboru, nezapomeňme na všechny ty, kteří stáli u jeho zrodu, na ty, kteří jej ve víře s pokorou, láskou a obětavostí vystavěli, po léta zvelebovali, udržovali či v něm jako duchovní správci sloužili.

Současné náboženské obci Církve československé husitské v Lošticích popřejme, aby měla stále dostatek svých následovníků, kteří se stejnou horlivostí budou o odkaz svých předků pečovat a dále jej předávat.

Z archivních materiálů sestavil člen rady starších Zdeněk Kašpar.

Na sklonku roku 2025 česká veřejnost vzrušeně očekávala, co přinese otevření tajemné obálky s údajným testamentem prezidenta Masaryka. Senzace se nekonala. Byly to jen dobové politické poznámky, a snad i pokyny k vlastnímu pohřbu. Nicméně příležitost k opětovnému promyšlení vlivu Masarykovy osobnosti na naše politické dění byla užitečná.

Masaryk byl významným úběžníkem duchovní orientace naší církve už od jejího vzniku. Reformní katoličtí duchovní i „pokrokoví věřící“ viděli v Masarykově interpretaci českých národních dějin i v příkladu jeho osobní zbožnosti povzbudivou paralelu i se svým náboženským úsilím o novu, lepší církev. Masaryk ale nově vzniklou Církev československou nepřivítal s nadšením, nijak ji nepodporoval. Přestože to bylo jisté zklamání, měl Masaryk v naší církvi vždy mimořádnou úctu. Omluvou bylo, že Masaryk byl podobně chladný i k církvi evangelické, do níž v dospělosti přestoupil. K víře v Boha se sice vždy vřele hlásil, osobní zbožnost pokládal za podstatnou podmínku humanity, ale konfesnímu a kostelnímu křesťanství se vždy nějak zdvořile vyhýbal. Možná právě i to bylo blízke celé řadě vlažných věřících, kteří sympatizovali s Církví československou, ale skalními příslušníky se stát nechtěli.

O vzájemném vztahu Masaryka a Církve československé (husitské) už bylo napsáno a řečeno vše, co bylo třeba. Pokusme se ale, vyzvání aktuální situací, zvýraznit problematickou rozpornost Masarykovy osobnosti ve věci víry a zbožnosti.

Masaryk je obestřen mýtem a kultem. To je pochopitelné – už jen proto, jak se zasloužil, spolu s E. Benešem a M. R. Štefánikem, o vznik Československa. Jenomže lidé ho pak automaticky vnímají a čtou s uctivým předporozuměním jako autoritu, o níž se nepochybuje. Přitom skutečný Masaryk měl četné odpůrce. A kritiky, byť zdvořilé, se odvažovali i ti, kteří si ho vážili. Čím si to vysloužil? Byl svůj, v mládí bouřlivák a bojovník, později až příliš sebejistý a svéhlavý. Měl sklon k profesorské povýšenosti, moralizování, až kázání. Přitom tím, jak se

snažil zastávat vyhraněné postoje, které byly ale současně protichůdné, si nabíhal na výtky z nelogičnosti a nekonzistence. Dejme prostor některým – rovněž významným – mužům, kteří Masarykovy názory a postoje kritizovali, i když jeho osobně si velmi vážili a jeho odkaz ctíli. Byl to třeba Emanuel Rádl, vědec a filosof, evangelík, nebo Josef L. Hromádka, známý evangelický teolog, tedy lidé takřkajíc s Masarykem na jedné lodi. Filosof Jan Patočka a literární vědec Václav Černý, sami nekonfesní, vedou kritický osten právě proti Masarykově údajné nábožnosti.

Patočka napsal stať o Masarykovi už jako mladý, bylo to v roce 1936, ještě za Masarykova života. Vrátil se k ní později, počátkem 70. let, v docela jiné dějinné a politické situaci – za husákovské normalizace, a rozpracoval ji do podoby tří studií, které už ovšem nesměl vydat, a proto se šířily v samizdatových opisech.¹ Václav Černý, rovněž za Husáka zahnaný do disentu, na to reagoval dvěma studiemi o Masarykovi, které se taky šířily jen ilegálně v strojopisech.²

Patočka nazval svůj text *Pokus o českou národní filosofii a jeho nezdar*. Je správné, že národ si svou identitu chce podepřít i konstrukcí svébytné linie vývoje myšlení. Masaryk v podstatě rozvíjí koncepci Palackého. Souhlasí, že česká reformace je originální. Cesta od husitství přes Jednotu bratrskou byla ve svém logickém postupu tragicky přerušena Bílou horou, aby se v národním obrození 19. století opět rozpomínala na svou trajektorii a přinesla plody v podobě úsilí o národní emancipaci, demokratické zřízení a sociálně spravedlivý společenský řád. Masaryk si skutečně myslel, že založením Československa se dovršuje česká reformace. Proto si dal na svou prezidentskou standartu husitské heslo *Pravda vítězí* (správně: Pravda Páně vítězí) a hlásal *Tábor je náš program*. To pochopitelně budí dojem, že je tu jasná analogie se vznikem Církve československé a že mezi Masarykem a evangelíky bude těsné příbuzenství. Jenomže Masarykova víra a proklamovaná

¹ Směly vyjít až po roce 1989: PATOČKA, Jan. *Tři studie o Masarykovi*. Praha: Mladá fronta, 1991.

² Vyšly tehdy v zahraničí v exilovém nakladatelství: ČERNÝ, Václav. *Dvě studie masarykovské. Svědectví. Čtvrtletník pro politiku a kulturu*, 1977, č. 56. Dnes jsou dostupné jejich kopie na internetu a přetisk je součástí po roce 1989 vydávaných Pamětí Václava Černého: ČERNÝ, Václav. *Tvorba a osobnost I; Paměti 1–3*. Ed. Jan Šulc. Praha: Odeon, 1992, s. 485–545.

zbožnost byla takového druhu, že ji žádná církev nemohla teologicky akceptovat. Masaryk sice tvrdí, že věří v Boha, ale ze souvislostí plyne, že věří spíše v nějakou Prozřetelnost. Mluví o přichýlení se k transcenci, ale chápe je na jedné straně filosoficky, a na druhé spíše literárně, kulturně, snad až romanticky. Ale ve chvíli, kdy se zdá, že jeho program je náboženský, obrátí a začne zdůrazňovat vědeckost a objektivitu, málem až pozitivistickou, naturalistickou, psychologii redukuje na sociologii. Už Rádl si všimnul že Masaryk se dostává do rozporu, když o sobě prohlašuje, že je ctitel Platóna, a přitom zdůrazňuje Humovu filosofickou skepsi a Comtovu strohou sociologickou metodu. Patočka na několika stranách rozvíjí překvapivé srovnání Masaryka a Nietzscheho. Oba líčí krizi, oba za ni viní ztrátu Boha. Oba jsou vášniví a zacházejí do extrémů. Tam je jen málokdo může následovat.

„Tento zásadní rozpor proniká Masarykovo filosofování celé, činí je rozlomeným, dvojakým, ukazuje Masaryka dotčena tím, proti čemu tak bojuje, totiž moderní polovičatosti, činí jeho nahlédnutí skutečnosti, též skutečnosti dějinné, problematickým.“ (Patočka, s. 34) Masaryk je rozporuplný. Na jedné straně hájí náboženství, v podstatě tradiční, skoro až venkovské křesťanství, ale současně totéž náboženství odcírkevňuje, ba odkřesťanstvuje, dokonce je možná přímo zbavuje personálního Boha. (Patočka, s. 35) I když o své víře prohlašuje, že jde o „theismus“, vzápětí nahrazuje toto „náboženství“ jakýmsi citem mravní humanity. Na jedné straně hájí mravní základ odpovědnosti člověka za svůj život (tedy to, co by mělo bránit člověku spáchat sebevraždu), ale pak se verbálně hlásí k pozitivismu Comtovu, čili v podstatě k naturalismu, tedy k nějakému přírodnímu instinktu vzájemnosti. (Patočka, s. 35)

Máme Masaryka za velkého demokrata. Při bližším pohledu ale uvidíme politika upřednostňujícího osvícené autoritářství.³ Masarykovi je však těžko to vyčítat. Je to silná osobnost, je autentický, čerpá svou sílu ze sebe, ze svého mocného těžiště v nitru. V tom je kus aristokratické vůle k moci (Nietzsche!). Ve skutečnosti nevěří příliš na výsledky voleb, lidové hlasování, vidí, že většina se řídí

tradicemi a kolektivními mýty, rozhoduje se z pohodlnosti a myšlenkové lenosti. I kritici uznávají, že Masaryk měl osobní morální převahu, bylo v něm až něco mravně přísného, asketického, čemu je těžko odporovat. Ale jako státní doktrína se podobně pojatá „nábožnost“ uplatňovat nedá. Patočka smutně konstatuje: bohužel je to neudržitelné právě pro tu rozporuplnost. Chce transcenci (všude se ohání svým *sub specie aeternitatis* – hlediskem věčnosti), ale odmítá metafyziku, hájí filosofii – ale uvádí příklady z literatury a umění, chce řešit problémy až na samu dřeň života a smrti, ale uvízne ve vlastní pasti, když požaduje, aby se vše dělo „umírněně“.

Černý v podstatě souhlasí s Patočkou, že na Masarykovi je originální především jeho filosofie českých dějin. Tu také stojí za to promýšlet i po letech. A ta také zasluhuje kritiku. I Černý podrobně argumentuje, v čem se Masaryk mýlil věcně a v čem pochybil i metodicky, když interpretoval jistou linii českých dějin jako kontinuálně smysluplnou. Ukazuje, kteří významní a směrdatní myslitelé, už Masarykovi současníci, vytýkali jeho koncepci nevědeckost. A nešlo v jejich případě jen o ideologický nesoulad. Masaryka kritizoval Zdeněk Nejedlý zleva a Josef Pekař zprava. Z vědeckých nedůsledností ho obviňoval historik Jaroslav Goll i literární vědec F. X. Šalda. Černý tedy jen konstatuje – a potvrzuje tak i mínění Patočkovo –, že Masarykova myšlenka smyslu českých dějin je už dnes neobhájitelná. Byla jednak konstruována ideologicky, ne vědecky, a jednak jí dějiny nedaly za pravdu, ubíraly se jiným směrem. Patočka v podstatě Masarykovi vytýká, že nebyl filosoficky důsledný, že své názory nepromyslel důkladně a nedotáhl je do podoby uceleného systému. Václav Černý podobně Masaryka obviňuje, že místo, aby zůstal důsledně vědcem nebo filosofem, obojímu uniká tím, že se vášnivě ohání svým náboženstvím. Je pravda, že Masarykovi se podařilo ideu české státnosti uskutečnit. Ale přesto to byla idea mylná. Černý píše: „Tato dějinná koncepce je protkána simplifikacemi a omyly. Sveden svou úctou k české reformaci, zajisté první a mravně nejryzejší náboženské Reformy světové, Masaryk velmi přecenil osvobodivé účinky Reformy, která namnoze utkvěla v středověké formulaci duchovních

³ Vystává to nápadně při detailních popisech fungování každodenního chodu hradní politiky za Masarykova prezidentství: KLIMEK, Antonín. *Boj o Hrad I. (Hrad a Pětka, 1918–2026)*. Praha: Panevropa, 1996. KLIMEK, Antonín. *Boj o Hrad II. (Kdo po Masarykovi, 1926–1935)*. Praha: Panevropa, 1998.

i sociálních problémů ...“ (Černý, v časopisu Svědectví, s. 670)

Masaryka si ceníme jako politika. Jenomže on se často a rád choval, jako by byl – prorok. Nenábožensky založený Václav Černý uznává, že tato síla náboženského citu Masarykova je sugestivní. Černý říká: „Přiznám se vám, že když mi tohle poprvé došlo – byl jsem ještě mlád – byl to pro mne nad Masarykem šok, jako polenem do hlavy: Tak to tedy Masaryk věří tímž způsobem jako staré venkovské pobožné báby! Mému přezírání nebylo konce. Chvilku trvalo, než jsem se totéž naučil vyjadřovat učeně: Náboženský pocit života, přesvědčivou intuici Boží jsovoucnosti a přítomnosti přináší si člověk na svět jako to prapůvodní v sobě a souznačně s životem a lidskostí, lidsky žít znamená věřit v Boha A to je druhé základní určení Masarykovy náboženské povahy. A všechno ostatní přišlo v náboženském Masarykovi až později dodatkově, důsledkově, a představuje vrstvitě posterius.“ (Černý, v časopisu Svědectví, s. 676) Černý, stejně jako Patočka a mnozí jiní myslitelé a učenci, viní Masaryka z četných nedůsledností filosofických a vědeckých.⁴

Jan Patočka i Václav Černý psali své statě v dusné atmosféře po násilném potlačení Pražského jara a návratu k nesvobodě za Husákovy normalizace. Bylo tehdy všeobecně známo, že oba slovní páni profesori se vzájemně neměli moc v lásce, žárlili na sebe snad, s noblesou se vzájemně přezírali a výmluvně se ignorovali. Oba se ale svorně ptají, zda by Masarykův odkaz měl co říct jejich době. Všichni máme vžitou představu „prezidenta Osvoboditele“, „tatíčka Masaryka“ – ano, je to politický mýtus, ale má své oprávnění a dodnes má smysl. Funguje však v konkrétní společenské a politické situaci? Patočka na masarykovské studie navázal psaním svých Kacířských esejí, v nichž se už ozývá temný tón výzev k polemice, k „*polémos*“, bojovnému odporu vůči režimu lži a nesvobody, což na sebe záhy vzalo podobu v Chartě 77.

Václav Černý podobně na takto prožívanou krizi reaguje výrazným personalismem – ne tedy pokornou náboženskou vírou, ale hrdou a výsostně osobní odpovědí, vzpourou, protestem. V podstatě vytýká Masarykovi, že se ve svém pojetí nábožnosti pokorně sklonil, podřídil, místo aby paradoxně zdůraznil své já.

V tom je i rozdíl mezi kritickou interpretací Patočkovou a Černého. Patočka přistihuje Masaryka nedůsledného ve filosofických a vědeckých argumentacích, neschopného řešit rozpory, do nichž se vlastními nedotaženými tezemi dostal. Černý zase Masarykovi vytýká, že své náboženství, které mohlo být jeho originální devizou, vlastně těsně před cílem vzdává, jakoby bez boje.

Z Masaryka toho pro dnešek moc nezůstává. Je to historická osobnost. Vědecky, filosoficky, teologicky není mnoho, co by stálo za to dnes číst, rozvíjet. Je to všechno už jen látka pro historiky. Největší Masarykova zásluha je politická. To, že nám vymohl samostatný stát. Ano, dá se říct, že kdyby nebyl tím vším, čím byl, jaký byl, nedokázal by to. Jako prezident nám ale možná zastihuje sám sebe. Odmyslíme-li si mýtus a kult a spatříme-li Masaryka jako profesora, který diskutuje se svými studenty, jako vědce, který brojí proti falešným Rukopisům, jako veřejného intelektuála, který brání Hilsnera před antisemitskými předsudky, uvidíme opět Masaryka jako statečného bojovníka, rváče a buřiče, občanského aktivistu, skutečného politika, pak bychom se mohli ptát, jak by se zachoval dnes, co by nám radil pro naši dějinnou a politickou situaci. To v jeho „dopisu“ nebylo, nebyl to testament. Jedné myšlenky jsme si ale tehdy mnozí všimli: „Jestliže jsou lidé nevzdělaní a hloupí, nemůžete tohoto moc udělat. Lidé jsou rádi hloupí. Ale nedělejte jim to jednoduché. Hádejte se a hádejte se s nimi.“ Toto je typická rada autentického Masaryka.

Vladimír Šiler

---

⁴ O atmosféře doby a okolnostech vzniku Černého studií píše Jiří Brabec. BRABEC, Jiří. Masaryk v interpretaci Václav Černého. In: *Václav Černý. Život a dílo*. Materiály z mezioborové konference pořádané Ústavem pro českou literaturu AV ČR, Filozofickou fakul-tou UK, Ústavem pro soudobé dějiny AV ČR. Náchod, 23.–25. března 1995. Praha: Ústav pro českou literaturu AV ČR, 1996, s. 70–75.

Co nás mohou učit vzpomínky

Budeme-li pozorní, učí nás pokorně rozlišovat, na čem v životě záleží, nyní i vždycky.

7. ledna 2026 jsme se loučili v Husově sboru v Doubravě s naším věrným bratrem Zdeňkem Jachymčákem. Zazněly překrásné duchovní písně, vděčnost Bohu za život a modlitby smíření a odevzdání v hodině žalu, a s vyznáním opravdovosti jeho života i trvajících naše naděje, že my, zůstávající, budeme pokračovat, a tedy vnitřně růst v tom přátelství, v dobru, v poznávání i ve snaze činit dobro, pro tu nezměrnou lásku Boží, v tom, Který je hlavní, v Kristu, jak je psáno: „Váš život je skryt spolu s Kristem v Bohu“ (Kol 3,3). Amen

Niki Otisková

Za celou rodinu pro nás napsal Tomáš Jachymčák vzpomínku na svého otce:

Kdybych měl vzpomenou na svého tátu od dětství, vybavím si jeho červenou Jawu Mustang. Nebo modrou? S bráchou jsme se na tu motorku dívali a byli rádi za to, když nás na ní svezl. To byl zážitek! Tu vzpomínku mám moc rád.

Taky se mi vybavuje, když jsme se toulali po lese Grychtoku a Vjochnině a vrátili se pozdě domů, podívali jsme se, jestli opasek ještě visí na svém místě. Když ne, bylo jasné, že bude „opasková léčba“.

Potom nám taťka sestrojil trojkolku ze starého „pařeza“ a na té se snad učilo jezdit většina kluků z Doubravského kopce a velká část Orlováků. To byla paráda!

Taky jsme jezdili na dovolené. Většinou na Šumavu a taky na Jižní Moravu do Lednice. To byly hrady, zámky, borůvky a taky sbírání hřibů – to si taťka sedl na pařez a jen ukazoval „tam je jeden, tam je druhý“. Sám se pro žádný nesehnul. Měl přece spousty pomocníků a svoje dobré oči.

Když jsme dospívali a potřebovali jsme peníze na benzín a opravy či díly motorek, chodili jsme do dílny a rozebírali jeho olověné baterie, abychom si na ně přivydělali.

Nesmím zapomenou, že byl skvělý vypravěč historek. Kdo ho znal, ví, jak rád si s každým neúnavně povídal. Taky posezení u Říhů na statku mívalo své velké kouzlo, kdy se sešla ta nejlepší část Doubraváků.

A pak jsme spolu začali pracovat. Kolik střech jsme spolu udělali, to už přesně nevím. Občas to byly jen drobné opravy, někdy větší rodinné domky. Ty rodinné domky jsme měli asi nejradši. Spolu jsme dělali střechy od r. 2001 až do r. 2010, kdy musel ukončit svou živnost ze zdravotních důvodů. Těch střech jsme spolu pokryli nebo opravili za ta léta tak padesát.

Když šel táta do invalidního důchodu a skončil s prací v klempírně, pořídil si prvně skútra, na kterém strašně rád jezdil jako „za mlada“. A taky si pořídili s mamkou „budlika“, byl to malý obytný přívěs, připomínající ponorku, kterým jezdili na své oblíbené folkové a country festivaly, ať to byla Mohelnice, Náměšť na Hané apod. Nebo ke svým přátelům. A těch bylo vždycky hodně.

Jako koníček měl svoji dílnu ve sklepě, kde vyřezával figurky, které mamka potom vybarvovala. Ty pak ochotně daroval každému dítěti, které zrovna k nám domů přišlo na návštěvu.

Když se v poslední době tolik mluví o Grónsku, měli bychom si připomenout, že tam také máme svou stopu. Abychom mohli překlenout velikým obloukem takovou dálku, musíme se nejdříve ponořit do minulosti. Bude to poučná cesta. A získanou zkušenost můžeme uplatnit už dnes, i tady.

Pro porozumění složité náboženské situaci Čech a Moravy je nutno si ujasnit: Husitská revoluce skončila nešťastně v bratrovražedných válkách. Ale některé výdobytky náboženské reformy se podařilo ve společnosti prosadit a oficiálně utvrdit. **Utrakvisté** neboli kališníci byli ti, kteří se hlásili k duchovnímu odkazu husitství, ale v praxi liturgicky i zbožností byli k nerozeznání od katolíků, až na to, že přijímali večeři Páně i z kalicha, „pod obojí způsobou“ (latinsky *utraque*). Tuto výsadu jim potvrdila Basilejská kompaktáta (1436). Zajímavé je, že i za sto let, v 16. století byl tento typ liturgické praxe v Čechách, na Moravě, ale i v dalších územích monarchie rozšířený dokonce i mezi obyvatelstvem, které mluvilo německy, a v některých městech a oblastech tvořili utrakvisté většinu populace. Dalo by se říct, že šlo o jakýsi umírněný kompromis, a vlastně jen nedokonalou a nedokončenou českou reformaci.

Jako poměrně samostatná větev české reformace se vyprofilovala **Jednota bratrská**, založená roku 1457. Ta představovala početně sice menšinu, zato ale vzdělaností a ryzostí víry byla duchovní elitou české náboženské reformace.

Do tohoto specifického prostředí vstoupila záhy i reformace přicházející z Německa. Tam Martin Luther roku 1517 vyvolal mohutné hnutí za obnovu církve, které se postupně i formálně odtrhlo od katolické církve, čímž vznikli takzvaní protestanté neboli evangelíci. Mezi německy mluvící obyvatelstvo v našich zemích začalo evangelictví nebo, jak se taky říkalo, **luterství**, pronikat poměrně snadno, protože mělo blízko k místnímu utrakvistu.

Náboženská mapa našich zemí byla tedy velmi pestrá.

Katolická církev, když zjistila, že s reformací Lutherovou ani s následnou reformací Kalvínovou vojensky ani mocensko-politicky nic nesvede, když viděla, že třetina obyvatelstva Evropy od ní odpadla a přidala se k protestantům, usoudila, že bude muset skutečně změnit některé své nešvary a zlořády, na něž její kritikové a odpůrci oprávněně poukazovali. Svolala koncil do města Trident. Po 18 letech jednání (1545–1563) se katolická církev vnitřně obrodila, provedla řadu organizačních úprav, zvolila jinou duchovní strategii – a vydala se zápasit o duše lidí výrazně odlišnou duchovenskou službou. Tomuto procesu říkáme někdy **rekatolizace** Evropy. A této epoše a jejímu duchovnímu a kulturnímu profilu říkáme **baroko**. Jedním z výrazných aktérů a nositelů obnovy katolické církve byl nově zřízený jezuitský řád. Významní kazatelé a učitelé takto obnoveného katolicismu přišli do našich zemí už na sklonku 16. století – a měli překvapivý úspěch.

Už po porážce stavovského povstání, po Bílé hoře (1620) a popravě 27 českých pánů (1621), zejména ale pak v nastalých zmatcích třicetileté války se prosadila katolická mocenská struktura, která prováděla rekatoлизaci i politicky a organizačně velmi účinně. Vzhledem k tomu, že místní šlechta a duchovní a vzdělanecká elita musela z našich zemí odejít, měla rekatoлизace jako následný efekt i germanizaci. To nemuselo znamenat, že přišlo nějaké nové germánské etnikum, prostě čeština přestávala být užívána jako úřední jazyk, lidé pochopili, že pro obchod, řemeslo, styk se světem je výhodnější mluvit německy, a do konce 17. století čeština z veřejného prostoru téměř zmizela, přežívala jen na vesnicích a v domácnostech.

Karel starší ze Žerotína (1564–1636) byl významný moravský šlechtic, majitel rozsáhlých panství, ale také horlivý člen Jednoty bratrské. Byl velmi vzdělaný a zcestovalý. Jako poučený a vlivný politik zasahoval do sporů, jež se v habsburské monarchii za časů vlády Rudolfa II. odehrávaly. Záleželo mu na tom, aby výdobytky husitské reformace a následného tolerantního uspořádání náboženských poměrů v zemi zůstaly zachovány. V rozepři mezi Rudolfem II. a jeho bratrem Matyášem se Karel postavil na stranu Matyáše, uherského krále, čímž tak trochu odtrhl Moravu od Čech. Proto se také moravští šlechtici nepřidali k povstání českých stavů roku 1618. Po porážce stavovského povstání a nešťastné bitvě na Bílé hoře (1620) nastaly českým a moravským nekatolíkům

těžké časy. Buď se museli přidat k vítězné katolické straně – a víře, nebo se museli vystěhovat do ciziny. Karel starší ze Žerotína nakonec také musel do exilu, i když se na Moravu směl vracet a konec života strávil v Přerově. Pohřben je v Bludově.

Po Bílé hoře katolická strana triumfovala a dala to okázale najevo spektakulární popravou 27 českých pánů (21. června 1621). Poté následovaly konfiskace majetků nekatolíků a nucené odchody do ciziny. Karel starší ze Žerotína, který vždy podporoval školy Jednoty bratrské i její tiskárnu v Ivančicích a pak v Kralicích, přestěhoval knihy a tiskárnu do slezské Vratislavi a do Lešna. Držel ochrannou ruku nad posledním biskupem Jednoty Janem Amosem Komenským, když i ten musel ze země odejít. (Komenský svůj slavný *Labyrint světa a ráj srdce* dedikoval právě Karlu staršímu ze Žerotína. A mapu Moravy vytvořil Komenský ve Fulneku, kdy zde byl správcem sboru Jednoty bratrské.) Karel mluvil a psal česky (vlastně moravsky), i když ovládal i další jazyky, v nichž čile komunikoval se vzdělanými a mocnými lidmi, jak domácími, tak po celé Evropě.

František Ditrichštejn/Dietrichstein (1570–1636) byla pozoruhodná postava nábožensky a politicky vzrušené doby. Jako syn rakouského diplomata se narodil v Madridu. Tam se stal vychovatelem Rudolfa Habsburského, pozdějšího krále českého a římského císaře (Rudolf II.). Jako rodové sídlo získal Mikulov. Studia začal u jezuitů v Praze a pokračoval pak v Římě. Bylo to už v atmosféře oné potridentské katolické obnovy. V Římě si jej oblíbil jeden kardinál, který se později stal papežem (Klement VII.). Papež mladého Františka, sotva byl vysvěcen na kněze, jmenoval kardinálem (členem poradního sboru papeže a sboru volitelů papeže nového) a v roce 1599 jmenoval olomouckým biskupem. František Ditrichštejn byl schopný organizátor, osobně vroucně věřící už tehdy novou barokní zbožností, a proto se mu podařilo v nábožensky rozpolcené Moravě, kde se většina obyvatel stále hlásila k protestantismu, opět utvrdit katolickou víru, ovšem prožívanou už jinak, barokně. S Karlem starším ze Žerotína byl sice v politickém i právním sporu, ale oba se vzájemně respektovali, protože to byli podobně vzdělaní lidé s evropským rozhledem. Biskup Ditrichštejn se musel naučit „moravsky“ a byl prý dokonce zdatným kazatelem, svými promyšlenými kroky i osobním příkladem se mu podařilo dát katolické víře nový duchovní a kulturní rozmach. V pobělohorských dobách prováděl rekatolizaci poměrně promyšleně a kultivovaně, což přineslo výsledky až později, ale díky konfiskacím majetků nekatolíků také neobyčejně rozhojnil i své vlastní jmění.

Karel I. z Lichtenštejna/Liechtenstein (1569–1627), zakladatel slavného moravského šlechtického rodu, který se domohl ohromného majetku. Zajímavé je, že studoval na škole Jednoty bratrské, kde jeho spolužákem byl Karel starší ze Žerotína. Později ovšem konvertoval ke katolictví a spolupracoval s biskupem Františkem Ditrichštejnem, s nímž byli vlastně příbuzní. V roce 1621 se stal předsedajícím soudem, který odsoudil účastníky stavovského povstání, včetně oněch 27 rozsudků smrti. Pravdou je, že řadu rozsudků smrti se mu podařilo zmírnit. Ale pravdou taky je, že konfiskacemi majetků vyhnaných nekatolíků mimořádně zbohatl (sídlem se stalo valtické panství).

Kravařsko. Právě na tomto pojmu si můžeme dobře uvědomit, jak ošidné jsou podobné geografické názvy. Nikdo dnes není schopen jednoznačně definovat, kde je Kravařsko, co všechno se do onoho údajného regionu počítá a kdo byli a jsou jeho obyvatelé. (Něco takového si uvědomujeme třeba i v případě nešťastného výrazu Sudety.) Zůstaňme u jednoduchého vymezení, že jde zhruba o oblast Poodří, Novojičínska. A že jde o území kdysi obývané německy mluvícím obyvatelstvem. Tito „Němci“ byli po roce 1945 většinou „odsunuti“. Oni to ale byli velmi sporní Němci – mluvili nářečím, většina z nich nikdy v Německu nebyla (ať už Německem myslíme cokoli). Kravařsko se pokládá za obtížně vymežitelný spodní výběžek Slezska (což je další geografický pojem, který nemá jasné určení, ale o to komplikovanější dějiny a etnickou skladbu). Název se údajně odvozuje od zvláštních plemen krav, zde chovaných. Ale vztahuje se i k pánům z Kravař (podle obce Kravaře na Opavsku). Ostrov německy mluvícího obyvatelstva se do zdejšího kraje rozšířil ve vrcholném středověku, kdy místní panstvo zvalo cizí kolonizátory, kteří by byli ochotni obdělávat poměrně neúrodné části krajiny. Na východě sousedí s regionem etnograficky a jazykově označovaným jako Lašsko. Uvnitř Kravařska byly ale i enklávy s většinou

česky mluvícím obyvatelstvem. Dnes, 80 let po „odsunu“, už místní většinou ani nevědí, a ani nepotřebují vědět, jak pohnutou historii zdejší kraj měl, a bohužel nevědí, jaké pozoruhodné osobnosti zde žily.

Ve Fulneku krátce (1618–1621) pobýval Jan Amos Komenský, protože zde byl sbor Jednoty bratrské, už tehdy ale mluvící německy. Komenský v kázání a vyučování taky němčinu používal. V tehdejší světě, v oněch dobách ale nebyly etnické a jazykové spory tak vyhocené jako v politickým nacionalismem vybičovaném 19. a 20. století. Přesto je zvláštní, že se v kraji i poté, co se tudy „přehnal“ rekatolizace, stále udržovala evangelická víra zrozená z odkazu Jednoty bratrské, nyní už ovšem tajená, protože pronásledovaná.

V Ženklavě nedaleko Nového Jičína se narodil **Kristián David** (1692–1751). Otec byl Čech, ale mateřštinou se mu stal jazyk matky – němčina. Evangelíci, z Čech a Moravy postupně vypuzení, měli relativně víc možností svobodněji utvrzovat svou víru v Uhrách nebo v některých oblastech Slezska (Těšín). Odtud ale podporovali své tajné souvěrce i na Moravě (Valašsko, Kravařsko). Kristián/Christian David, vyučením tesař, byl samouk, ale na cestách po různých zemích Evropy se vzdělával v evangelické víře a pojal myšlenku vzkřísit uvádající zbožnost rodáků z Kravař. Tajní evangelíci z Kravařska se nakonec rozhodli k odchodu do německy hovořících oblastí, jako bylo Slezsko, Braniborsko, Sasko či Prusko, kde místní panstvo bylo protestantského vyznání. V roce 1722 byla v německém Herrnhutu (česky Ochránov) založena obec evangelických exulantů, kteří, protože přišli z Moravy (hlavně ze Suchdolu a Kunína), si začali říkat **Moravští bratři**. Podobně vznikly na jiných místech komunity, které si zase říkaly Čeští bratři.

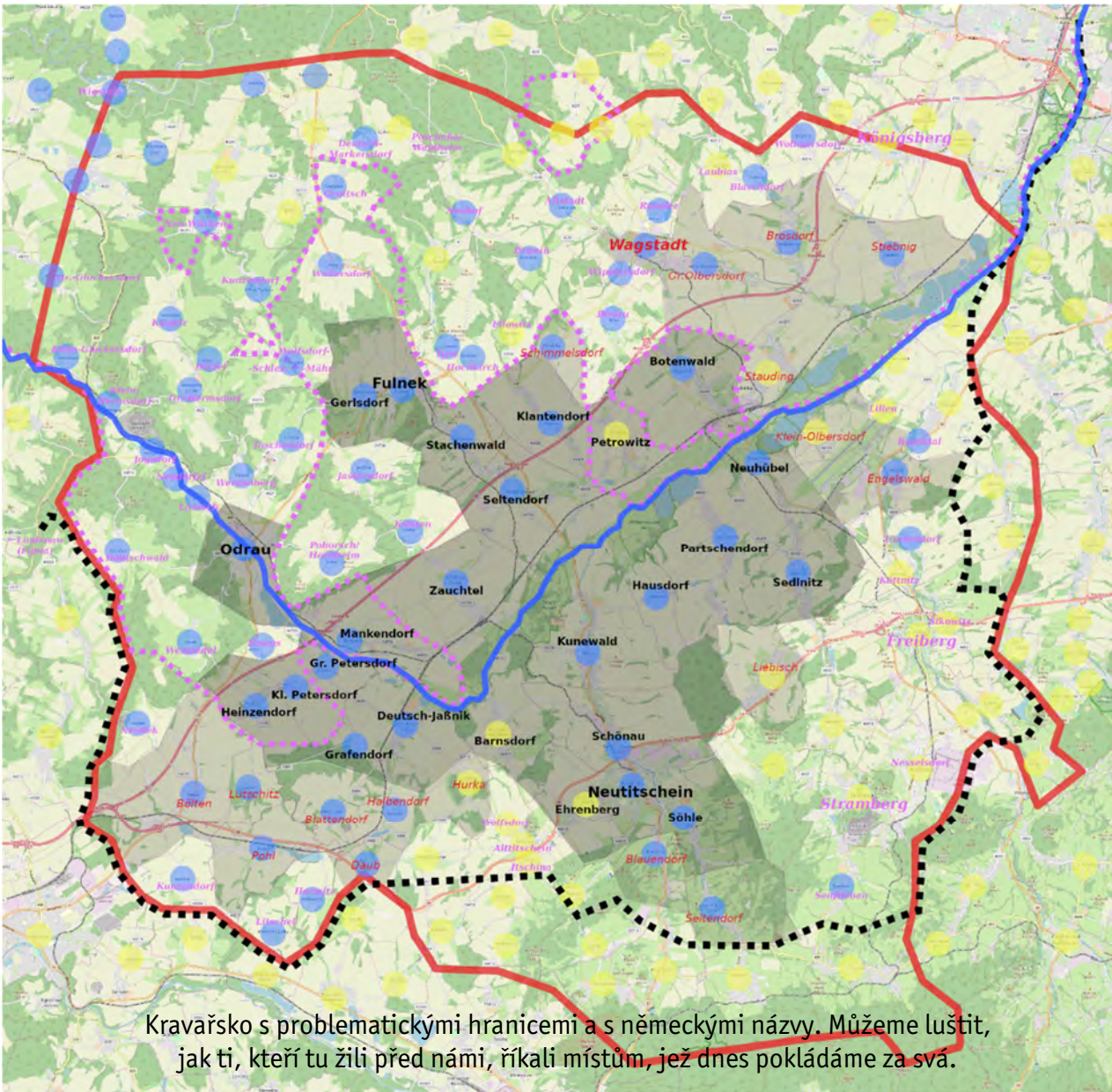
Herrnhutská komunita Moravských bratří, zapálená probuzeneckou zbožností pietismu, se rozhodla šířit misijně víru v dalekých zemích světa. Kristián/Christian David zorganizoval v roce 1732 misijní výpravu do Kariibiku. A o rok později už do **Grónska**. Vyjednal si k tomu svolení dánského královského dvora, kde si pro tuto misi zjednal podporu. Grónsko tehdy už spadalo pod Dánské království. Tři „Moravané“ připluli do grónské osady, kterou už tam předtím vybudoval jeden luterský misionář z Norska. Zpočátku nebyli příliš úspěšní v obracení domorodých „Eskymáků“ na křesťanskou víru. Ale podařilo se jim vybudovat vlastní osadu, kterou nazvali Neu Herrnhut (Nový Ochránov) a která se nachází nedaleko dnešního hlavního města Grónska Nuuk. Trvalo roky, než se misijní práce začala dařit. Mezitím přicházeli další „Moravští bratři“ z kontinentu. Ale už v roce 1747 Christian David jako tesař stavěl první kostel. Postupně vzniklo několik dalších misijních stanic.

Moravští bratři nakonec v Grónsku svou činnost v roce 1900 ukončili a misií předali bratrské církvi luterské. Ale památky na jejich misijní počátky v Grónsku dodnes stojí, jsou předmětem památkové péče a na odkaz zakladatelů se nezapomíná.

Obnovená Jednota bratrská. V pobělohorské situaci už nemohla Jednota bratrská rozvíjet svobodně svou činnost. Jan Amos Komenský jako její poslední biskup se rozloučil s vlastí, sepsal Kšaft Jednoty (závěť, odkaz) a v roce 1628 odešel do exilu. Po sto letech tajní evangelíci, kteří se pokládali za potomky Jednoty bratrské, jako exulanti vytvořili v cizině nové obce Jednoty, kterým říkali někdy latinsky *Unitas Fratrum* (Jednota bratrská), jindy Moravští bratři (*Herrnhuter Brüdergemeine*), v misijních oblastech byli známí jako *Moravian Brethren*, *Moravian Church*. Exulanti Jednoty bratrské z českých krajů si zase říkali Čeští bratři (*Böhmische Brüder*), ve světě pak *Czech Brethren*.

Malý velký výlet z Moravy až do Grónska jsme podnikli proto, abychom si názorně uvědomili, jak relativní jsou to pojmy, když o něčem říkáme „centrum a periferie“, „Bohem zapomenutý kraj“, „Němci“, „Češi“, „Moravané“. Možná taky proto, abychom si uvědomili, že víra někdy není vidět, ve statistikách se nezobrazí, ale přesto může „tajně“ působit a po letech přinášet plody. Rovněž není úplně náhodou, že z tohoto kraje pochází i **František Palacký**, který, ač z evangelické rodiny, domohl se díky osvícené kunínské šlechtičně kvalitního vzdělání. Palackého pak v Praze na studiích učený jezuita a osvícený vlastenec Josef Dobrovský podnítil, aby se jako historik věnoval právě dějinám české reformace. Což Palacký taky udělal a ve své koncepci **Dějin národa českého** skutečně poskytl historický rámec pro národní obrození a následný vznik našeho státu. Tak se nám náš výlet pěkně zaokrouhlil.

Vladimír Šiler

Kravařsko s problematickými hranicemi a s německými názvy. Můžeme luštit, jak ti, kteří tu žili před námi, říkali místům, jež dnes pokládáme za svá.

Oznámení

VIKARIÁTNÍ SHROMÁŽDĚNÍ se letos uskuteční pro Ostravsko v sobotu 11. dubna 2026 v 9:30 hodin v Husově sboru v Ostravě-Hrabůvce. Pro olomoucko-šumperský vikariát v sobotu 18. dubna 2026 v 9:30 hodin v Husově sboru v Olomouci. Zváni jsou delegáti z náboženských obcí, ale i další zájemci, kteří chtějí společně sdílet modlitby, informace a zprávy finanční a organizační povahy z olomoucké diecéze. Letos se také budou všichni moci seznámit a vyjádřit k dokumentům, které jsou příslušnými výbory připraveny pro říjnové zasedání církevního sněmu. Srdečně zveme!

Na sobotu 23. května 2026 je svoláno DIECÉZNÍ SHROMÁŽDĚNÍ, které se uskuteční v Husově sboru v Ostravě-Mariánských Horách. Bohoslužba začne v 9:30 hodin. Povedou ji biskupové Rudolf Göbel a Tomáš Chytil.

Ve dnech 15. a 16. června se uskuteční DIECÉZNÍ SYNODA duchovních, opět ve středisku Sola Gratia v Bystřici pod Hostýnem. Na programu jsou zajímavé přednášky, diskuse k tématům, ale i neformální rozhovory.

NOC KOSTELŮ se koná už po osmnácté. Letos zveme návštěvníky do našich sborů v pátek 29. května. Sledujte web: www.nockostelu.cz

POUŤ NA OSTRAVICI. Těšíme se na společné setkání při uctění památky Mistra Jana Husa i s připomínkou věrozvěstů Cyrila a Metoděje v sobotu 4. července 2026 v 10:00 hodin.

V termínu 2.–8. srpna 2026 chystáme Křesťanský tábor Archa Olomoucké diecéze CČSH v Sobotíně pro děti od 6 do 15 let. Téma tábora budou Ježíšova podobanství. Kdybyste měli zájem, prosím hlase děti z vašich náboženských obcí na e-mail: alena.milova@ccsh.cz Pošlu informace a přihlášku na požádání.

Hranická synagoga

Pozvánka na kulturní a duchovní program v hranické synagoze

„Každý ať slouží druhým tím duchovním darem, který přijal, jako dobří správce mnohostranné Boží milosti.“ (1. Petr 4,10)

Drahé sestry a bratři,
srdečně vás zveme na připravované akce a výstavy v prostorách hranické synagogy, která již třicet let slouží jako galerie. Naše Náboženská obec se nyní snaží tento vzácný skvost otevřít různorodým akcím a vdechnout jim čtvrtý – duchovní rozměr. Po dlouhých letech tak zde přivítáme nejen prestižní, ale i začínající autory. Vždyť každý z nás se může stát (podle přijatých duchovních darů) vhodnou anténou Boží tvořivosti.

Synagoga – místo setkání historie a současnosti

Synagoga v Hranicích představuje unikátní spojení židovské historie a moderního kulturního života. Tato nepřehlédnutelná stavba v maursko-byzantském stylu s neorománskými prvky dominuje Janáčkově ulici v těsné blízkosti Masarykova náměstí.

Dnešní podoba chrámu pochází z roku 1864, kdy nahradila původní dřevěnou modlitebnu. Návrh vypracoval vídeňský architekt Franz Macher, který vtiskl budově exotický ráz odlišující ji od okolní městské zástavby.

Bohoslužby zde probíhaly až do počátku nacistické okupace. Poté sloužila jako sklad majetku zabaveného židovským rodinám. Po válce přešla do vlastnictví Církve československé husitské.

Synagoga již delší dobu hostí výstavy předních českých i zahraničních výtvarníků a díky své skvělé akustice je oblíbeným místem pro koncerty.

Nové začátky po restaurování

Po složité restaurátorské práci na ozdobných a původních svítidlech – kandelábrech i centrálním lustru –, kdy byl celý prostor uzavřen od listopadu 2024 do konce května 2025, se po zimním spánku opět otevírá na celou sezónu.

V letošním roce se zde uskuteční nejen ekumenická bohoslužba ke svátku Cyrila a Metoděje, ale také koncerty duchovní i lidové hudby a výstavy obrazů, fotografií i grafického designu.

Program na rok 2026 – Léto a podzim v synagoze

Koncert na Květnou neděli – 29. března

Provoz zahájíme koncertem pěveckého sboru Parsong s orchestrem Komoráček. Průvodním slovem a zamyšlením prožijeme společně atmosféru přípravy k největšímu křesťanskému svátku.

Výstava „Colors of my soul“ – Ivana Klymenka

V Květnou neděli také naváže otevření výstavy obrazů ukrajinského umělce Ivana Klymenka. Jeho díla spojují bohatství barev a textur, dynamiku i celistvost. Obrazy odrážejí nejen osobní preference, ale také záměrnou touhu po hloubce a jasu. Jde o díla plná prvků, které stimulují mysl a povzbuzují k introspekci.

Ivan Klymenko je ultra-současný umělec žijící a pracující v Praze. Věnuje se realismu, impresionismu, expresionismu, abstrakci i figurativnímu umění. V současné době preferuje práci s olejovými barvami na plátně.

Fotografická výstava Czech Art Photo – květen

V květnu proběhne fotografická výstava Czech Art Photo, která je součástí II. ročníku mezinárodní fotografické soutěže International Photo Salon Hranice 2026.

Výstava je rozdělena do dvou částí. První představuje oceněné práce tohoto salonu, druhá je věnována tvorbě českých a slovenských nezávislých fotografů s kolekcí černobílých fotografií pod názvem Emoce a portrét.

Noc kostelů – 29. května

Naše náboženská obec se po dvou letech opět přihlásila do celostátní akce otevření sakrálních staveb veřejnosti. Noc kostelů nabízí možnost navštívit naši synagogu v noční atmosféře za účasti Smíšeného komorního sboru (KOS) z Nového Jičina.

U zrodu sboru v roce 2020 stála parta zpěváků, kteří zpívají celým svým srdcem. Sbor má za sebou již řadu koncertů i úspěchů – v roce 2023 získal stříbrné pásmo na festivalu Svátky písní Olomouc, v loňském roce pak na festivalu Musica Orbis Gloria Praga. Repertoár tvoří především úpravy lidových písní, duchovní skladby autorů 20. a 21. století i vlastní tvorba sbormistryně Vendulky Bervicové. Na koncert naváže komentovaná prohlídka pod vedením paní Cvešperové z památkového odboru Hranice. Pro malé návštěvníky bude připravena interaktivní dílnička a další aktivity.

Výstava obrazů Pavlína Very Ferdové – červen

V červnu zde vystaví své obrazy Pavlína Vera Ferdová z Hranic. Její práce s výraznou strukturou, kontrastem a zlatými akcenty symbolizují světlo a naději v dnešním světě. Díla odrážejí témata pokory, lásky a duchovní hloubky.

Výstava zve návštěvníky k zastavení, ztišení a osobnímu prožitku v jedinečném prostoru synagogy. Otevírá dialog mezi současným uměním a duchovní tradicí – umění zde není jen vizuálním zážitkem, ale i cestou k vnitřnímu poznání i tiché modlitbě.

Projekt Hraniceum – 8. července

Ve spolupráci s městským Kulturním zařízením vznikl projekt nazvaný Hraniceum, který navazuje na tradici založenou hranickým výtvarníkem PhDr. Radovanem Langerem. Vernisáž proběhne 8. července 2026 v unikátních prostorech hranické synagogy.

Představí se zde zhruba deset umělců z Hranic, Olomouce, Rakouska, Slovenska, Slovinska a Polska, kteří v Hranicích budou tvořit abstraktní díla na téma propast. Do celé akce bude vtažena i mladá hranická generace – k dispozici jim budou prostory v prvním patře, v bývalé ženské galerii.

Výstava „Ohnisko“ – 20. srpna

20. srpna navazuje další výstava s názvem „Ohnisko“, kde malba a sklo přestanou fungovat jako oddělené disciplíny a vstupují do společného dialogu. Obraz i objekt se proměňují v prostředí, které divák spíše prožívá, než čte, a hranice mezi nimi se postupně rozpouští.

Sklo zde zachycuje světlo, pohyb i paměť a stává se nositelem osobních i materiálových stop. Radek Krucina vnímá sklo jako prostředek vyjádření, v němž se promítá myšlenka, realita a osobní zkušenost s řemeslem. V dialogu s jeho tvorbou Anna Zbořilová propojuje malbu s objektem a skrze abstraktní jazyk otevírá osobní témata, propojení a zkušenost prostoru.

Koncert kapely Oboroh – 12. září

12. září proběhne koncert křesťanské folkrockové kapely Oboroh, jejíž repertoár tvoří folk-rocková zhudebnění biblických žalmů v českém ekumenickém překladu. Těšíme se na setkání s frontmanem kapely Slávkem Klecandrem. Žalmy, které kapela přináší v moderním hudebním hávu, zůstávají nadčasovým poselstvím o víře, naději a Boží blízkosti.

„Chválu zpívejte Hospodinu, hrejte mu na cítaře, na cítaře a při zvuku zpěvu!“ (Žalm 98,5)

Svatební obřad – 26. září

26. září ve vyzdobených prostorech synagogy přijmou svátost manželství manželé Štěpánkovi z Brněnské diecéze. Tento radostný okamžik bude pro celé naše společenství připomínkou Boží lásky a věrnosti.

Výstava grafického designu – říjen

Říjen zahájíme výstavou grafického designu Střední odborné školy v Hranicích, oboru reprodukční grafik. Díla

budou vytvořena samotnými studenty – budoucími tvůrci, kteří již dnes ukazují své nadání a cit pro umění.

Koncert sboru Harmonia – 2. října

2. října 2026 proběhne koncert smíšeného pěveckého sboru Harmonia z Hranic, který byl založen z iniciativy ryze amatérských zpěváků v roce 1986. Od té doby se v jeho řadách vystřídala celá řada zájemců o sborový zpěv z Hranic a okolí i několik sbormistrů.

Za dobu svého trvání sbor úspěšně reprezentoval město v mnoha zemích Evropy a vydal sedm zvukových nahrávek

na CD. Harmonia zpívá většinu skladeb a cappella, tedy bez hudebního doprovodu – vystačí si pouze se silou vlastních hlasů.

V repertoáru sboru si něco pro sebe najde téměř každý: vše od duchovní hudby přes úpravy lidových písní a současnou populární hudbu až k jazzu nebo černošským spirituálům.

„Zpívejte Hospodinu píseň novou, jeho chvála zní v shromáždění věrných.“ (Žalm 149,1)

Závěrečné slovo

„Vše, co má dech, ať chválí Hospodina! Haleluja!“ (Žalm 150,6)

Srdečně zveme všechny přátele umění, hudby i duchovního hledání, aby se stali součástí tohoto bohatého programu. Synagoga v Hranicích se tak stává místem, kde se setkává krása s pravdou, tradice se současností a lidská tvořivost s Božím darem.

„Neboť jsme jeho dílo, stvoření v Kristu Ježíši k dobrým skutkům, které nám Bůh připravil, abychom je konali.“ (Efézským 2,10)

Těšíme se na vaši návštěvu a společné prožívání krásy, která nás spojuje s Tvůrcem veškeré krásy.

Návštěvní hodiny Synagogy: duben až říjen vždy úterý, pátek, sobota. 10.00–17.00 hodin.

S láskou a požehnáním, vaše náboženská obec v Hranicích a Galerie synagoga

KUK – Kam za uměním a kulturou

Klášteří hudební slavnosti

Hudební festival v srdci Jeseníků oslaví v roce 2026 již 20 let své existence. Hlavní program připomene 270 let od narození W. A. Mozarta, 350 let od úmrtí A. V. Michny z Otradovic a 120 let od narození Jaroslava Ježka. Novinkou v roce 2026 bude řada koncertů Klášterky neklasicky, mezi něž bude patřit i představení Malý princ. Oslavy jubilea Klášterek zastřeší nosné téma Mosty. Mosty jako propojení mezi generacemi, mezi kulturou a regionálním rozvojem, mosty k udržitelnosti umění. Skutečné mosty a technické památky připomene doprovodný program, který bude věnován rodině Kleinů ze Sobotína, stavitelům mostů a železnic v 19. století. Letos se uskuteční 29 koncertů na 18 místech. Těšit se můžete ze sólistů například na basbarytonistu Adama Plachetku, houslistu Pavla Šporcla a hornistu Radka Baboráka. Ze sborů vystoupí třeba Doležalovo kvarteto nebo Alinde Quintet.

Já jsem muzikant a přicházím ze Staré Bělé

Další ročník již tradičního společného muzicírování umělců, talentovaných a pro radost hrajících muzikantů jakéhokoliv věku a zaměření, kteří jsou spjati se Starou Bělou.

Neděle 24. 5. 2026, Husův sbor Stará Bělá.

Mimořádný hudební projekt k 270. výročí narození W. A. Mozarta

MOZART 270: KOMPLETNÍ SONÁTY PRO HOUSLE A KLAVÍR

Jedná se o unikátní cyklus koncertů zahrnující všech 16 hlavních sonát pro housle a klavír (KV 296-547), které Mozart zkomponoval. Projekt se uskuteční v koncertním sále Fakulty umění Ostravské univerzity ve čtyřech večerech. Začátky koncertů 19:00 hod.

2. března 2026: Sonáty KV 301, 302, 303, 305, 296; 14. dubna 2026: Sonáty KV 304, 306, 378, 379; 6. října 2026: Sonáty KV 376, 377, 380, 454; 3. listopadu 2026: Sonáty KV 481, 526, 547.

Interpreti: Marie Magdalena Fuxová: housle – laureátka několika mezinárodních soutěží s oceněními za interpretaci klasicistních děl; Lukáš Klánský: klavír – přední český klavírista, který natočil pro Českou televizi Mozartovy klavírní koncerty v dvojroli klavíristy a dirigenta.

Mahlerova Osmá symfonie.

Unikátní provedení
v unikátním prostředí.

600 účinkujících.

17. a 18. 5. 2026.

Trojhalí,

Ostrava – Karolina.

Přehled bohoslužeb o Velikonocích

Náboženská obec	29. 3.	2. 4.	3. 4.	4. 4.	5. 4.	6. 4.
	Květná neděle	Zelený čtvrtek	Velký pátek	Bílá sobota	Hod Boží velikonoční	Pondělí velikonoční
Doubrava – Husův sbor	8:00	16:00	16:00	16:00	8:00	
Frýdek – Místek				16:00		
Hradec nad Moravicí					9:30	
Kunčice pod Ondřejníkem	8:30				8:30	
Nový Jičín	15:00	18:00	18:00	18:00		
Opava	10:30				9:00	
Ostrava – Heřmanice	10:30	18:00			10:30	
Ostrava – Hrabůvka					15:00	
Ostrava – Mariánské Hory	8:30			20:00	8:30	
Ostrava – Michálkovice	10:00				10:00	
Ostrava – Moravská a Slezská	9:30				9:30	
Ostrava – Polanka	8:45	17:30			8:45	
Ostrava – Radvanice	8:00		18:00	18:00	8:00	
Ostrava – Stará Bělá	8:00		16:00	16:00	8:00	
Ostrava – Svinov	10:15		17:30		10:15	
Ostrava – Zábřeh					10:00	
Rožnov pod Radhoštěm					10:00	
Rychvald	8:30	17:00 sed. večere		17:00	8:30	
Studénka				10:00		
Vratimov		17:00 sed. večere			8:30	
Hranice		14:00		16:00		
Přerov	10:30	17:00			10:30	
Lipník nad Bečvou					15:00	
Olomouc	9:00		15:00	20:00	9:00	
Bruntál	11:00					11:00
Rýmařov					11:00	
Krnov					14:00	
Zábřeh	9:00		16:00		9:00	
Dubicko	10:30		17:00		10:30	
Středisko Zvole					13:00	
Kojetín	10:00	16:00			10:00	
Středisko Skalka	Bohoslužby jsou tentokrát sloučeny s NO Kojetín					
Šumperk	10:15		16:30		10:15	
Hostice	8:30				8:30	
Troubelice					9:30	
Středisko Uničov	9:15					
Středisko Újezd u Uničova						8:00
Středisko Dlouhá Loučka						10:00
Šternberk	14:00				9:00	
Horka					8:15	
Náklo					14:00	
Jeseník					14:00	
Velká Bystřice	9:00	16:00				
Velký Týnec					9:00	
Litovel	9:00	16:00	18:00	19:00	9:00	
Loštice	8:30		17:00	18:00	8:30	
Chudobín			19:00	20:00	10:30	
Olomouc–Hodolany	9:00	17:00	17:00		9:00	
DPS Pohoda ve Chválkovicích	Sobota 28. 3. v 9:00					

V Husově sboru v Ostravě–Hrabůvce se 17. 12. 2025 konal adventní koncert, který zprostředkovala Základní umělecká škola v Hrabůvce. Koncert byl velmi hezký, vystupovali úplně maličcí žáci i mládež. Účast byla hojná.

Vánoční mše Jakuba Jana Ryby 22. 12. 2025 v Polance

Novoroční koncert v Husově sboru ve Svinově

Vedoucí mládeže už se v únoru připravují na tábor Archa. V popředí Václav Matějka.

Husův sbor v Lošticích. Dva pohledy do interiéru jsou na zadní straně obálky.

